

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 277

Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/688) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **Kanun Tasarısı Yenileme Tezkeresi** 4
- **Kanun Tasarıları Yenileme Tezkeresi ve Listesi (24'üncü Dönem)** 5
- **1/688 Esas Numaralı Tasarının**
 - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 6
 - Genel Gerekçesi 6
 - Madde Gerekçeleri 9
- **Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu** 15
- **Muhalefet Şerhleri**..... 18
- **İçişleri Komisyonu Raporu**..... 22
- **Muhalefet Şerhleri**..... 28
- **Tasarı Metni** 34
- **İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** 34
- **Tasarı Metnine Ekli Liste**..... 47
- **İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Liste** 48

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

16/3/2016

Sayı: 31853594-101-30-881

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan 1/584 Esas Numaralı “Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı”nın yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: B.02.0.KKG/101-30/1054

5/3/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ekli listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

LİSTE

<u>SIRA</u>	<u>ESAS NO</u>	<u>HÜKÜMSÜZ SAYILAN KANUN TASARILARININ ADI</u>
1.	1/643	Afet Sigortaları Kanunu Tasarısı
2.	1/777	Ereğli Havzai Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
3.	1/804	Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu Tasarısı
4.	1/924	Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

22/7/2010

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-49/3385

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 15/3/2010 tarihinde kararlaştırılan "Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/688)	
ESAS	İçişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Avrupa Birliği Uyum Komisyonu İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Devletlerin en önemli görev ve fonksiyonlarının başında vatandaşlarının güvenliğini sağlamak ve onların haklarından yararlanan, özgür bireyler olarak yaşamalarını temin etmek gelmektedir. Bu fonksiyonların icrasında birincil kurumlar kolluk birimleridir. Kolluk görevlileri, bu hizmeti sunarken diğer kamu görevlilerinin sahip olmadığı bir takım yetkilerle donatılmışlardır. Arama, zor kullanma, özgürlüğü kısıtlama gibi yetkiler, bu kapsamdaki örnekler olarak sıralanabilir. Bu derece önemli yetkilerin kullanılması, kolluk görevlilerini diğer kamu görevlilerine göre daha fazla şikâyetçi hale getirmektedir.

Ülkemiz, kolluk faaliyetlerinin yürütülmesinde ortaya çıkabilecek işkence ve kötü muamele olaylarına karşı asla müsamaha gösterilmeyeceğini işkenceye sıfır tolerans politikası ile açıklamıştır. Bu politika, Avrupa Birliği üyelik sürecinden önce başlatılmış ve daha sonraki dönemde ivme kazanan anayasal ve yasal reformlar ile devam etmiştir. Bu çerçevede işkence ve kötü muamele suçlarının cezası arttırılmış, soruşturma ve kovuşturma süreçlerinin hızla sonuçlandırılması konusunda özel tedbirler öngörülmüş, verilen cezaların ertelenememesi ve para cezasına dönüştürülememesi benimsenmiş, bu şekilde caydırıcılık yaratılması amaçlanmıştır. Müdafî yardımından yararlanma, gözaltı tedbiri öncesinde ve sırasında doktor raporu alınması, gözaltı sürelerinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(AİHM)'nin

makul kabul ettiği seviyelere indirilmesi de bu kapsamda sayılabilir. Bunların yanında, fizikî şartların iyileştirilmesi çalışmaları hızla tamamlanarak gözaltı birimleri Avrupa ülkelerine kıyasla en iyi şartlara kavuşturulmuştur. Amaç, kolluğun, hakları ihlal etmemesi gereken değil, hakların koruyucusu olan bir hizmet birimi olmasıdır ve bu amaç doğrultusunda çok büyük mesafe kaydedilmiştir.

İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu, Jandarma Genel Komutanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu bünyesinde, kolluk hakkındaki insan hakları ihlal iddiaları ile ilgili özel birimler kurulmuş, ihlal iddialarının etkin şekilde soruşturmalarının yapılması yönünde önemli adımlar atılmıştır.

Avrupa Birliği'ne uyum yasaları ve daha önceki yıllarda yapılan yasal değişikliklerden sonra kolluk hakkındaki önemli insan hakları ihlal iddiaları ile yolsuzluk iddialarının soruşturmalarının doğrudan bağımsız Cumhuriyet savcıları tarafından yerine getirilmesi sağlanmış, adli soruşturmalarını yapılabilmesi için idarî izin müessesesi bu suçlar bakımından ortadan kaldırılmıştır.

Ancak yukarıda zikredilen gelişmelere rağmen AİHM'nin yakın geçmişte verdiği kararlarda Türkiye'de kolluğun sebep olduğu insan hakları ihlallerinin soruşturulması için yeterli bir mekanizma bulunmadığına vurgu yapılmakta, Ülkemizin soruşturma yöntemlerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nin 1 inci ve 3 üncü maddelerini karşılamadığı, kolluğun hatalı uygulamaları konusunda Türkiye tarafından alınan önlemlerin yetersiz olduğu ifade edilmektedir.

Bunun yanında kolluk şikâyet sisteminin etkin şekilde çalışması, halkın Devlete olan güven duygusunun güçlendirilmesi açısından modern demokrasilerde büyük önem taşımakta, başta Avrupa Birliği ülkelerinde olmak üzere, pek çok ülkede bu yönde yasal düzenlemelere gidilmektedir.

Tasarı ile bir taraftan kamuoyunun ve kolluk teşkilâtı personelinin kolluk şikâyet sistemine güven duygusunun daha üst seviyelere taşınması hedeflenmekte, diğer taraftan da kolluk görevlileri hakkında yapılan şikâyetlere ilişkin kayıt ve soruşturma sistemlerinin mevcut yasal altyapısının Avrupa Birliği standartlarına ulaştırılması amaçlanmaktadır.

Yeni kolluk şikâyet sistemi ile bürokrasi üzerinde yeni bir yük getirmeden halkın ve kolluk görevlilerinin şikâyet sistemine inancını kuvvetlendirecek daha etkin bir yapı oluşturulacaktır. Tasarının temel amacı, kolluk hakkındaki şikâyetlerin incelenmesi, izlenmesi ve sonuçlandırılmasını sağlayan mevcut mekanizmaların daha etkili ve hızlı işlemesi, ayrıca kolluk şikâyetlerinde saydamlığı sağlamak sureti ile kolluk kuvvetlerimizin töhmet altında kalmalarının önlenmesidir.

Tasarı Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapan kolluk görevlilerinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum ve davranışlarıyla ilgili idarî merciler tarafından yapılan iş ve işlemleri kapsamakta olup, bu iddialara ilişkin olarak adli merciler ile askerî makamlar tarafından yapılan iş ve işlemler kapsam dışında bırakılmıştır.

Tasarı ile İçişleri Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında Kolluk Gözetim Komisyonu oluşturulması öngörülmektedir. Komisyon, İçişleri Bakanlığı bünyesinde sürekli bir kurul olarak teşekkül ettirilmekte, Komisyona Bakanlıktan ayrı bir tüzel kişilik tanınmamaktadır. Komisyonun Tasarıda belirtilen görevleri kendi yetki ve sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirmesi öngörülmekte, bununla birlikte Komisyonun organik anlamda bağımsızlığından ziyade fonksiyonel anlamda bağımsızlığına yönelik düzenlemeler getirilmektedir. Bu itibarla Komisyonun üyelik kompozisyonu kamuoyunun şikâyet sistemine güven duygusunu güçlendirecek şekilde yapılandırılmakta, öğretim üyeleri ve avukatlar arasından seçilecek üyeler ile Başbakanlık İnsan Hakları Başkanının Komisyonunda bulunması öngörülmektedir. Komisyonun bağımsız ve tarafsız niteliğini korumak bakımından, kolluk teşkilâtı temsilcilerine Komisyonunda üye olarak yer verilmemektedir.

Kolluk görevlileri ile ilgili tüm şikâyet ve ihbarları kapsamı öngörülen sistem, Kolluk Gözetim Komisyonu tarafından izlenecek ve gözetlenecektir. Kolluk Gözetim Komisyonunun merkezî bir otorite sıfatıyla kolluk şikâyet sistemine ilişkin konularda Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı arasında uygulama birliğini sağlaması, oluşturulacak veri tabanı ile ileriye dönük politikalar geliştirilmesine katkı sağlaması, kolluk teşkilâtının hesap verebilirliği, etkinliği ve saydamlığını güçlendirmesi, kolluğa yönelik toplumsal güvenin artmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Tasarı, Kolluk Gözetim Komisyonuna kolluk şikâyet sisteminin daha şeffaf hale getirilmesi yönünde görevler vermekte, bunun yanında Komisyonun etkin yönetim anlayışı çerçevesinde düzenli aralıklarla şikâyet sisteminin bütün tarafları ile etkin bir işbirliği içerisinde olması öngörülmektedir.

Ülkemizde kolluk hakkında yapılan şikâyetlerle ilgili etkin bir şikâyet kayıt ve analiz sistemi bulunmamaktadır. Mevcut verilerle doğru politikaların üretilmesi, yaşanan problemlerin doğru şekilde teşhis edilmesi mümkün değildir. Ülkemizde şikâyet kaydı ile ilgili belirlenmiş standartlar olmadığı gibi, kolluk teşkilâtı arasında da bu anlamda bir yeknesaklık mevcut değildir. Bu nedenle, Tasarı ile Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli kolluk görevlileri hakkındaki ihbar ve şikâyetlerin kayıt altına alınmasını öngören merkezî bir kayıt sistemi oluşturulması öngörülmektedir.

Tasarı ile bir taraftan Kolluk Gözetim Komisyonu ve merkezî kayıt sistemi oluşturulurken diğer taraftan kolluk hakkındaki insan hakları ihlal iddialarının Mülkiye Teftiş Kurulu bünyesinde ve mülkiye müfettişlerinden müteşekkil bir grup müfettiş tarafından ön inceleme ve disiplin soruşturmalarının yapılması öngörülmektedir. Mülkiye Teftiş Kurulu, Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik birimlerinin hiyerarşisinin dışında doğrudan İçişleri Bakanına bağlı olarak görev yapan bir denetim birimidir. Türk kamu yönetiminde geçen yüz yıllık dönem içerisinde kolluk teşkilâtı üzerinde sivil denetimin sağlanması açısından çok önemli görev icra eden Mülkiye Teftiş Kurulunun yeni şikâyet sisteminin yürütülmesinde de temel bir fonksiyon icra etmesi beklenmektedir. Tasarı ile Mülkiye Teftiş Kurulunun bir taraftan Gözetim Komisyonu sekreteryası görevini yürütmesi, diğer taraftan Kurul bünyesinde oluşturulacak müfettiş grubu aracılığıyla önemli nitelikteki ihlal iddialarının soruşturmalarının yapılmasından sorumlu olması öngörülmektedir.

Ayrıca Tasarı ile 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 55 inci maddesine ek fıkra eklenmesi suretiyle, hakkında adli soruşturma ve disiplin soruşturması yürütülen personelin rütbe terfilerinin hangi şartlarda erteleneceği hususuna da açıklık getirilerek, kolluk görevlilerinin haksız ihbar ve şikâyetlerden dolayı mağduriyete uğramasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Tasarıda 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa bir ek madde ilave edilerek, kolluk görevlileri hakkında bu Tasarıda belirtilen suçlara ilişkin soruşturmaların Cumhuriyet savcılığı tarafından bizzat ve öncelikle yapılacağı, bu suçlara ilişkin yargılamaların acele işlerden sayılacağı öngörülmek suretiyle, kolluk görevlileri hakkındaki ceza soruşturması ve kovuşturmasının etkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile Kanunun amaç ve kapsamı belirtilmektedir. Kanunun amacı, kolluk hakkındaki şikâyetlerin incelenmesi, izlenmesi ve sonuçlandırılmasını sağlayan mevcut idarî mekanizmaların daha etkili ve hızlı işlemlerini, saydamlık ve güvenilirliklerinin geliştirilmesini sağlamak üzere, söz konusu şikâyetlerin merkezî bir sistem üzerinden kayıt altına alınması ve izlenmesi amacıyla Kolluk Gözetim Komisyonunun kurulması ve oluşumu, görev ve yetkilerinin belirlenmesi olarak ifade edilmektedir.

Kanun, kolluk görevlilerinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum ve davranışlarıyla ilgili idarî merciler tarafından yapılan iş ve işlemleri kapsamakta olup, bu iddialara ilişkin olarak adli merciler ile askerî makamlar tarafından yapılan iş ve işlemler kapsam dışında bırakılmıştır. Ayrıca, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askerî görevlerinden doğan suçlar da kapsam dışında tutulmuştur.

Madde 2- Maddede, Kanunda yer alan düzenlemeler çerçevesinde yapılacak uygulamalara açıklık getirmek amacıyla gerekli olan kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

Madde 3- Madde ile Kolluk Gözetim Komisyonunun kuruluşu ve üye yapısı düzenlenmektedir. Komisyon, İçişleri Bakanlığı bünyesinde sürekli bir kurul olarak teşekkül ettirilmekte, bununla birlikte Komisyona Bakanlıktan ayrı bir tüzel kişilik tanınmamaktadır.

Maddede, Kolluk Gözetim Komisyonunun Kanunla verilen görevleri, kendi yetki ve sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getireceği vurgulanmaktadır. Komisyonun bağımsız olarak görev yapması yeni şikâyet sistemi açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak bağımsızlıktan kastedilen özerk bir yapı şeklinde örgütlenme değil, fonksiyonel olarak tarafsız bir şekilde görev yapılmasıdır. Diğer bir ifade ile Komisyonun organik değil fonksiyonel ve operasyonel anlamda bağımsızlığının sağlanması öngörülmektedir. Ayrıca, görev alanına giren konularla ilgili olarak hiç bir organ, makam, merci veya kişinin Komisyona emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye veya telkinde bulunamayacağı açık bir şekilde belirtilmektedir.

Madde, Kolluk Gözetim Komisyonunun üye yapısını da ortaya koymaktadır. Komisyon, İçişleri Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında oluşturulmakta, bu suretle Komisyonun daha etkin bir görev yapması hedeflenmektedir. Komisyonda kolluk teşkilâtlarının (Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) temsilcilerine yer verilmemiş olup, bununla Komisyonun fonksiyonel anlamdaki bağımsız niteliğinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Komisyonda İçişleri Bakanlığının kolluk şikâyet sistemi ile doğrudan ilgili birim temsilcileri (Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanı ile I. Hukuk Müşaviri), Başbakanlık İnsan Hakları Başkanı ve Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü ile öğretim üyeleri ve serbest avukatlar arasından seçilecek birer temsilcinin üye olarak bulunması öngörülmektedir. Adalet Bakanlığı temsilcisinin kolluk yargılamasına ilişkin tecrübelerinin Komisyonun çalışmalarına önemli katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bunun yanında öğretim üyeleri arasından seçilecek üyenin insan hakları ve kolluk ilişkisi alanındaki akademik bakış açısını Komisyon çalışmalarına yansıtması, serbest avukatlar arasından seçilecek üyenin ise yargılama sistemimizin önemli bir ayağını oluşturan savunmanın Komisyonda temsiline imkân sağlaması beklenmektedir.

Madde 4- Madde ile Kolluk Gözetim Komisyonunun görev ve yetkileri belirlenmiştir. Komisyona şikâyet sistemi üzerinde genel bir gözetim ve izleme yetkisi verilmekte, kurulması öngörülen merkezî kayıt sistemi aracılığı ile Komisyona kolluk şikâyet sistemini izleme imkânı sağlanmaktadır.

Maddede, Kolluk Gözetim Komisyonunun görevleri detaylı olarak ortaya konulmuştur. Komisyonun görevleri, icraî görevler olmaktan ziyade gözetim, izleme ve standart belirleme olarak tanımlanmıştır. Komisyonun merkezî bir otorite sıfatıyla kolluk şikâyet sistemine ilişkin olarak Bakanlık, valilik ve kaymakamlıklar ile Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı arasında uygulama birliğini temin edeceği, oluşturulacak veri tabanı ile ileriye dönük politikalar geliştirilmesine imkân sağlayacağı, kolluk teşkilâtlarının hesap verebilirliğini, etkinliğini ve saydamlığını güçlendireceği, kolluğa yönelik güvenin artmasına katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Maddede, Komisyonun halkın şikâyet sistemi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amacıyla çeşitli çalışmalar (anket, kamuoyu araştırması vb.) yapacağı veya yaptıracağı, yine bu çerçevede sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içerisinde olacağı zikredilmektedir. Komisyonun kolluk hizmetlerinin etkinliğinin sağlanması yönünde öneriler geliştireceği de madde metninde belirtilmektedir.

Madde ile, Komisyona, kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlara dair konularda ihbar ve şikâyet üzerine veya re'sen olmak üzere, yapılan idarî işlemlerle ilgili olarak veya benzeri konularda özel teftiş yapılmasına ihtiyaç duyulan durumlarda yetkili makamlardan özel teftiş ve denetim yapılması talebinde bulunma yetkisi verilmektedir. Bu yetki ile Komisyonun şikâyet sisteminin aksayan yönlerinin ortaya çıkartılmasına ciddi katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Madde kapsamında ayrıca Komisyonun görev alanı ile ilgili konularda kamuoyunu düzenli aralıklarla bilgilendireceği belirtilmektedir. Bu bilgilendirmelerin kolluk şikâyet sistemine yönelik kamuoyunun güven duygusunu güçlendireceği, şikâyet sisteminin daha şeffaf hale gelmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. Ancak bu bilgilendirmelerde özel hayatın gizliliğinin korunması amacıyla, 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunundaki sınırlamaların dikkate alınacağı hususu maddenin dördüncü fıkrası ile hüküm altına alınmaktadır.

Madde ile Kolluk Gözetim Komisyonuna doğrudan soruşturma yapma yetkisi verilmemiştir. Bununla birlikte, Komisyona, kolluk görevlilerinin disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum ve davranışlarıyla ilgili ihbar ve şikâyetlerin doğrudan Başkana ya da Komisyona intikal etmesi veya doğrudan öğrenilmesi üzerine, Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığından disiplin soruşturmasının yapılmasını isteme yetkisi verilmektedir. Bu istem üzerine Kurul Başkanlığınca genel disiplin hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmaktadır. Mülkiye Teftiş Kurulu bu istem üzerine bizzat soruşturma yapabileceği gibi soruşturmanın valiliklerce yapılmasını da isteyebilir. Bu yetkinin daha önce disiplin amirlerince disiplin soruşturması yapılmasına gerek görülmemiş konularda dahi Komisyonca kullanılabilmesi hüküm altına alınmak suretiyle, çeşitli gerekçelerle disiplin amirleri tarafından disiplin soruşturması açılmasına gerek duyulmayan konuların soruşturulmasına imkân sağlanmaktadır.

Madde 5- Madde, Komisyonun çalışma usûl ve esasları ile çalışmalarını yürütürken sahip olduğu bazı yetkileri düzenlemektedir.

Bu kapsamda Komisyonun görev alanı ile ilgili olarak istediği bilgi ve belgeleri bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının vermek zorunda oldukları hüküm altına alınmaktadır. Bununla birlikte bu hususta kanunlardaki özel hükümlerin saklı olduğu belirtilmek suretiyle, Komisyonun talebi hâlinde kamu kurum ve kuruluşları tarafından bilgi ve belgelerin verilmesinde özel kanunlardaki sınırlamaların dikkate alınacağı vurgulanmaktadır.

Maddede, Komisyonun daha etkili görev yapabilmesini temin etmek amacıyla, gerekli görülen durumlarda kamu görevlileri, özel kuruluş temsilcileri ile uzman kişilerin Başkan tarafından toplantılara davet edilebilecekleri belirtilmektedir.

Maddede, Komisyon kararlarını Bakan onayına tâbi tutan bir hükme yer verilmemiştir. Bu suretle Komisyonun fonksiyonel anlamda bağımsız olarak görev yapması sağlanmak istenilmiştir.

Madde 6- Madde, Komisyonun sekretaryası ile ilgili hususları düzenlemektedir. Sürekli bir kurul niteliğinde olan Komisyonun görevlerini fonksiyonel bir şekilde icra edebilmesi için etkin bir sekretarya örgütlenmesine ihtiyaç duyacağı aşikârdır. Madde ile Komisyonun sekretarya hizmetlerini Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığının yürüteceği belirtilerek, Kurul bünyesinde bu amaç doğrultusunda bir yapılanmaya gidilmesi öngörülmektedir. Ayrıca Komisyonun sekretarya hizmetlerinin sevk ve idaresinde Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanına yardımcı olmak üzere, bir mülkiye başmüfettişinin görevlendirileceği belirtilmektedir. Sekretarya hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usûl ve esaslar ise Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle düzenlenecektir.

Madde 7- Madde ile kolluk görevlileri hakkında yapılan şikâyetlerin izlenmesi amacıyla oluşturulacak olan merkezî kayıt sistemi düzenlenmektedir. Ülkemizde kolluk hakkındaki ihbar ve şikâyetlere ilişkin merkezî bir kayıt ve analiz sistemi bulunmamaktadır. Bu durum şikâyet sistemimizin önemli bir zayıflığı olup, kolluk hakkındaki şikâyetlere ilişkin mevcut veriler, sağlıklı ve analiz yapmaya uygun olmayan bir nitelik taşımaktadır.

Madde ile bu sorunun çözülmesi amacıyla Bakanlık tarafından kolluk hakkındaki ihbar ve şikâyetlerin kaydedildiği merkezî bir kayıt sistemi kurulması öngörülmektedir. Merkezî kayıt sistemi kurulmasının temel amacı, ihbar ve şikâyetlere ilişkin yapılan idarî işlemlerin denetimini etkin kılmak, şikâyet sisteminin genel olarak gözetimine imkân sağlamak, kolluk teşkilâtları arasında standart bir kayıt ve analiz sistemi kurmak ve şikâyet ve ihbarlara ilişkin verilerin yardımıyla kolluk şikâyet sisteminin ve kolluk hizmetlerinin etkinleştirilmesini sağlamaktır.

Etkili bir şikâyet kayıt sistemi, ancak sağlıklı verilerin varlığı ile kurulabilir. Dolayısıyla merkezî bir kayıt ve analiz sistemi kurulmasının, yeni şikâyet sisteminin nirengi noktasını oluşturması beklenmektedir. Şikâyet kayıt ve analiz sisteminin işleyişi kurulacak bilgi işlem ağı ile sağlanacak, buna ilişkin usûl ve esaslar ikincil mevzuatta düzenlenecektir.

Merkezî kayıt sistemi il, ilçe ve Bakanlık merkezi arasında kurulacak olan bir bilgi işlem ağı ile işletilecek olup, taşrada valilik ve kaymakamlık bürolarının kayıt sisteminin yürütülmesinden sorumlu temel birimler olması öngörülmektedir. Ülke genelinde kolluk görevlileri hakkındaki her türlü ihbar ve şikâyet, merkezî kayıt sistemine kaydedilecektir.

Maddeye göre, kolluk kuvvetleri hakkında yapılan şikâyetlerle ilgili olarak, şikâyet edilen kolluk görevlisi hakkında işlem yapmakla görevli yetkili makamların işlem başlatmadan önce bağlı buldukları valilik ve kaymakamlıktan şikâyet kayıt numarası almaları öngörülmektedir. Şikâyetlerin vatandaşlar açısından takibinin kolaylaştırılması ve sağlıklı verilerin tutulmasını temin etmek amacıyla, kurulacak bilgi işlem ağından her şikâyet için özel kayıt numarası verilecektir.

Madde ile şikâyet dilekçelerinde bulunması gereken asgarî unsurlar tatad edilmekte, bu şartları taşımayan şikâyet dilekçeleri hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ya da disiplin mevzuatına göre işlem yapılmayacağı belirtilmek suretiyle, kolluk görevlilerinin asılsız şikâyetlerden korunması amaçlanmaktadır. Bu maddede ayrıca bu şartları taşımayan dilekçelerin hangi özel koşulların varlığı hâlinde değerlendirmeye alınacağı da belirtilmektedir. İşleme konulmayan ihbar ve şikâyetlerin de sisteme kayıt edilmeleri hususu hüküm altına alınarak, hıfzedilen ihbar ve şikâyet dilekçelerinin Komisyonca gözetim ve denetimine imkân sağlanacaktır. Bu düzenleme ile, ülke genelinde istatistiki açıdan işleme konulmayan dilekçelerin sayısal boyutunun ortaya konulması ve konunun bu yönüyle birlikte irdelenmesinin mümkün hale gelmesi beklenmektedir.

Maddede, merkezî kayıt sistemine hangi bilgilerin işleneceği belirtilmekte olup, bunun dışındaki bilgilerin şikâyetçinin isteğine bağlı olarak işleneceği, bunlara ilişkin hususların da ikincil mevzuatla düzenleneceği hükme bağlanmaktadır.

Madde hükmüne göre, kayıt sistemine işlenen veriler 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK)'nun uygulamasında kişisel verilerden sayılmakta olup, hukuka aykırı olarak bu verileri kaydeden, yayan, ele geçiren veya yok edenler hakkında TCK'da öngörülen müeyyideler uygulanacaktır.

Madde 8- Madde ile kolluk görevlileri hakkındaki hukuka aykırı fiil ve hâller ile ilgili iddialar üzerine idarî makamlar tarafından yapılacak ön inceleme ve disiplin soruşturmaları kapsamındaki iş ve işlemler düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, 7 nci maddenin ikinci fıkrasındaki şartları taşıyan ihbar ve şikâyetlerle ilgili olarak, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerce ve/veya disiplin amirlerince 4483 sayılı Kanun ve/veya kolluk görevlilerinin tâbi oldukları disiplin mevzuatı uyarınca gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen öldürme, kasten yaralama, işkence, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması ve suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçları ile örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili hukuka aykırılık iddialarına ilişkin ön inceleme ve disiplin soruşturmalarının ise mülkiye müfettişleri tarafından yapılması esas alınmaktadır. Maddeye göre, bu nitelikteki soruşturmaların yerel düzeyde yürütülmesi hâlinde, imkânlar ölçüsünde mülki idare amirlerinin görevlendirileceği hükme bağlanmaktadır. Diğer taraftan olayın niteliğinin gerektirdiği hâllerde, ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmasını yürüten mülkiye müfettişleriyle birlikte bağlı kuruluşların müfettişlerinin de görevlendirilebileceği belirtilerek, bağlı kuruluşların teftiş kurullarının uzmanlığına ihtiyaç duyulduğu durumlara yönelik bir esneklik getirilmektedir.

Anılan düzenlemenin temel amacı, kolluk görevlileri hakkındaki önemli hukuka aykırılık iddialarının soruşturmalarının kolluk birimleri dışında, uzmanlaşmış görevliler tarafından yerine getirilmesini sağlamaktır. Bu suretle bir taraftan yapılan soruşturmalar hakkında kamuoyunun güven duygusunun güçlendirilmesi hedeflenmekte, diğer taraftan yapılan soruşturmaların etkinliğinin artırılması beklenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi ile memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhuriyet savcılarının doğrudan soruşturma yapabilmelerine ilişkin mevzuatımızda yer alan özel hükümlerde bir değişiklik öngörülmediği, bu hükümlerin saklı olduğu belirtilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, bu madde ve 4 üncü maddede sayılan görevleri yürütmek üzere Mülkiye Teftiş Kurulundan yeteri kadar mülkiye müfettişinin ayrılacağı belirtilmekte, bu müfettişlerin belirlenmesine ilişkin usûl ve esaslar ile diğer hususların yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmaktadır. Bu düzenleme ile kolluk görevlileri hakkındaki iddialarla ilgili olarak Mülkiye Teftiş Kurulu bünyesinde uzmanlaşmış bir grup oluşturularak, yapılan soruşturmaların daha etkili şekilde yürütülmesi sağlanacaktır.

Maddenin üçüncü fıkrası, 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu ile 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkındaki Kanunun yürürlükteki hükümleri göz önünde bulundurularak, ön inceleme veya diğer idarî soruşturmalar ile teftiş ve denetim çalışmaları sırasında Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askerî görevleri dışındaki görevlerini ilgilendiren ve disiplin cezasını gerektiren fiilleri ortaya çıktığında yapılacak iş ve işlemleri düzenlemektedir. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin mülki ve adli görevlerinden doğan hukuka aykırılıklarla ilgili ayrı disiplin mevzuatı bulunmamakta bu hususlardaki ihlal iddiaları da askerî disiplin mevzuatı çerçevesinde soruşturulmaktadır. Madde

hükümüne göre, yetkili idarî mercilerin bu hususlara ilişkin tespitleri rapora bağlanarak İçişleri Bakanlığı tarafından anılan komutanlıklara iletilecek ve ilgili komutanlıklar tarafından da yapılan işlemin sonucu Kolluk Gözetim Komisyonuna bildirilecektir.

Maddenin dördüncü fıkrası, Cumhuriyet savcılarına, kolluk görevlileri hakkında görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri suçlarla kişisel suçları sebebiyle soruşturma başlattıkları takdirde, bu durumu ilgisine göre İçişleri Bakanlığı, valilik veya kaymakamlığa, yedi gün içerisinde bildirme yükümlülüğü getirmektedir. Ancak ilgili taraflar, bu işlemler sırasında soruşturmanın gizliliğine zarar verilmemesine yönelik tüm tedbirleri de almakla yükümlü kılınmaktadır. Bu düzenleme ile yetkili idarî makamların maiyetleri altında çalışan kolluk görevlileri hakkında Cumhuriyet savcılıkları tarafından soruşturma yürütüldüğüne ilişkin olarak bilgi sahibi olmaları ve bu suretle de durumun gerektirdiği hâllerde söz konusu personel hakkında ivedilikle idarî soruşturma açılabilmesine imkân sağlanması amaçlanmıştır.

Kolluk görevlileri hakkında yapılan soruşturmalar hakkında şikâyetçilerin ve ihbar ve şikâyet edilen personelin düzenli aralıklarla bilgilendirilmeleri, kolluk görevlilerinin ve halkın şikâyet sistemine olan güven duygusunun güçlendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu amaç doğrultusunda, maddenin beşinci fıkrası ile kolluk hakkında yapılan disiplin soruşturmalarının safahatı hakkında şikâyetçi ile ihbar ve şikâyet edilen kolluk görevlilerinin en az iki ayda bir idarî makamlarca bilgilendirilmesi hükmü getirilmektedir.

Madde 9- Madde ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmaktadır. Maddenin birinci fıkrası ile 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 55 inci maddesine ek fıkra ilave edilerek, Emniyet personelinin rütbe terfiinin ertelenmesine ilişkin hususlarda düzenleme yapılmaktadır. 3201 sayılı Kanunda Emniyet teşkilâtı personelinin rütbe terfilerinin hangi durumlarda erteleneceği konusunda açık bir hüküm bulunmamakta, bu hususların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir. Konu ile ilgili Yönetmeliğin 14 üncü maddesinde, Devlet memurluğunu sona erdirecek veya meslekten çıkarmayı gerektirecek suçlardan dolayı haklarında adlî veya idarî soruşturma açılanların rütbe terfi işlemlerinin, kurullarca haklarında rütbe terfilerine karar verilmiş olsa dahi durdurulacağı hükme bağlanarak rütbe terfiinin erteleneceği hâller tadat edilmekte, yine aynı Yönetmelikle terfilerin ertelenmesine ilişkin olarak Emniyet Genel Müdürlüğünün ilgili kurullarına geniş bir takdir hakkı tanınmaktadır.

Bununla birlikte Anayasanın 128 inci maddesindeki “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” hükmü uyarınca özlük hakları ile doğrudan ilgili olan terfi ile ilgili hususların da kanun ile düzenlenmesi zorunlu olduğundan, yönetmelik düzeyinde düzenleme yapılması Anayasanın amir hükmüne aykırılık teşkil etmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Emniyet personelinin rütbe terfiinin ertelenmesine ilişkin hususların yönetmelik ile düzenlenmesinin anayasal mahzurlarını ortadan kaldırmak, rütbe terfiinin ertelenmesine ilişkin hususlara kanunî açıklık getirmek ve bu hususları belirli bir yasal ve objektif ölçüye bağlamak amacıyla 3201 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde düzenleme yapılması öngörülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrası ile 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun “Sürekli Kurullar” başlıklı 25 inci maddesinin metnine “Kolluk Gözetim Komisyonu” ibaresi eklenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrası ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa ek madde ilave edilerek, kolluk görevlileri tarafından işlendiği iddia edilen öldürme, kasten yaralama, işkence, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması ve suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçları ile örgüt faaliyeti

çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili adli soruşturmaların bizzat ve doğrudan Cumhuriyet savcılığı tarafından yerine getirileceği öngörülmektedir. Özellikle AİHM kararlarında sıklıkla kolluk hakkındaki ihlal iddialarının soruşturmalarının bu birimler dışındaki organlar tarafından yerine getirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca kolluk hakkındaki ihlal iddialarının kamuoyu nazarında etkin olarak soruşturulduğu algısının güçlendirilmesi için de, adli soruşturmanın her evresinin Cumhuriyet savcılığı tarafından bizzat yürütülmesi büyük önem taşımaktadır.

Aynı fıkra hükmüne göre, kolluk görevlileri hakkında açılan davaların acele işlerden sayılacağı, bu tür davaların kanun yolu incelemelerinin de öncelikli olarak yapılacağı öngörülmektedir. Kolluk hakkındaki ihlal iddialarına ilişkin yargılamaların uzun süreler alması kamuoyu vicdanını olumsuz etkilemekte, bu durum halkın şikâyet sistemine olan güven duygusunu aşındırmaktadır. Ayrıca AİHM nezdinde açılan davalarda da, Ülkemiz bu gerekçe ile mahkûm olmaktadır. Açıklanan gerekçelerle, bu iddialarla ilgili olarak gerek kovuşturma gerekse de temyiz süreçlerinde adaletin hızlı bir şekilde tecelli etmesi sağlanmak istenmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrası ile Komisyon görevlerine ilişkin olarak İçişleri Bakanlığı bünyesinde ekli listede gösterilen kadroların ihdas edileceği hükme bağlanmaktadır.

Geçici Madde 1- Geçici madde ile Komisyonun faaliyete geçmesi ile ilgili geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

Kolluk Gözetim Komisyonunun aktif olarak faaliyete geçmesi için Kanunun uygulanmasına yönelik ikincil mevzuatın hazırlanması zorunlu olduğundan, bu mevzuatın hazırlanmasının süreye bağlanması gerekli görülmüştür. Bu nedenle, maddenin birinci fıkrası ile bu Kanunda çıkarılması öngörülen yönetmeliklerin Kanunun yayımından itibaren altı ay içinde çıkarılması hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, uygulamada çıkabilecek tereddütlerin önlenmesi açısından, ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmalarının mülkiye müfettişlerince yürütülmesiyle ilgili 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi hükmünün bu hüküm yürürlüğe girmeden önce başlatılan ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmaları için uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrası ile merkezî kayıt sistemine ilişkin altyapının oluşturulmasına Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanacağı öngörülmüştür.

Maddenin dördüncü fıkrasına göre, Kolluk Gözetim Komisyonunun ilk toplantısı, üniversitelerin ceza ve ceza usûl hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyeleri ile baro başkanı seçilme yeterliğine sahip serbest avukatlar arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek üyelerin Bakanlığa bildirimini takip eden bir ay içinde Başkanın belirleyeceği bir tarihte yapılacaktır.

Madde 10- Yürürlük maddesidir.

Madde 11- Yürütme maddesidir.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Avrupa Birliği Uyum Komisyonu
Esas No: 1/688
Karar No: 6

01.04.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 1/688 esas numaralı “Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı”, Başkanlıkça 22/03/2016 tarihinde esas olarak İçişleri Komisyonuna, tali olarak Komisyonumuza ve Adalet, İnsan Haklarını İnceleme ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına havale edilmiştir.

Tasarı ilk olarak 23’üncü Yasama Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş, ancak Genel Kurulda görüşülemediği için kadük olmuştur. Tasarı 24’üncü Yasama Döneminde Bakanlar Kurulunca yenilenmiş ve 1/584 esas numarası ile tali olarak Komisyonumuza havale edilmiştir. Komisyonumuz 4 Nisan 2012 tarihli toplantısında Tasarıyı görüşmüş ve esas komisyon olan İçişleri Komisyonu da bilahare Tasarıyı görüşerek kabul etmiştir. Ancak, 280 sıra sayılı söz konusu Komisyon Raporu Genel Kurulda görüşülemediğinden 24’üncü Yasama Döneminde de hükümsüz kalmıştır. Tasarı, 26’ncı Yasama Döneminde Bakanlar Kurulunca tekrar yenilenmiş ve 22/3/2016 tarihinde 1/688 esas numarasıyla Komisyonumuza havale edilmiştir.

1/688 esas numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı, Komisyon Başkanı Mehmet Kasım Gülpınar başkanlığında toplanan Komisyonumuzun 1/4/2016 tarihli 5’inci Toplantısı’nda; İçişleri ve Avrupa Birliği bakanlıkları temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Toplantıyı açış konuşmasında, Komisyon Başkanı Mehmet Kasım Gülpınar, 4847 sayılı Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanunu gereği, Komisyona havale edilen tasarı ve tekliflerin “Avrupa Birliği Mevzuatına uygunluk” açısından incelenip görüşüldüğünü, Tasarının Avrupa Birliği ile yürüttüğümüz vize süreci kapsamında görüşüleceğini ifade etmiştir.

Tasarı üzerinde söz alan İçişleri Bakanlığı temsilcisi;

- Tasarının, Avrupa Birliği’ne (AB) uyum sürecinde yerine getireceğimiz yükümlülüklerden birisini ihtiva eden Kolluk Gözetim Komisyonunun kurulmasını öngördüğünü,

- Kolluk Gözetim Komisyonunun kurulmasıyla, kolluğu şikâyet sisteminin daha etkili, hızlı işlemlerini sağlamak, saydamlığını ve güvenilirliğini geliştirmek, kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen hem adli hem disiplin suçlarıyla ilgili diğer denetim mekanizmalarının yanı sıra kolluk gözetim komisyonu marifetiyle de bu denetimleri temin etmeyi hedeflediklerini,

- Kolluk Gözetim Komisyonunun görevlerini yerine getirirken, aynı zamanda bir bilgi sistemi ve istatistik sistemi de oluşturmayı hedeflediklerini,

- Somut delillerle bir ihbar ve şikâyetle bulunularak Kolluk Gözetim Komisyonuna bir olay intikal ettiğinde, Komisyonun hem sıralı amirlerinden hem de ilgili denetim organlarından -İçişleri Bakanlığı, Mülkiye Teftiş Kurulu başta olmak üzere- Emniyet Genel Müdürlüğünün ve Jandarma Genel Komutanlığının teftiş organlarından bu konuların araştırılmasını, incelenmesini, soruşturulmasını istemek üzere çalışacağını ve yapılan icraatların da ne aşamada olduğunu şikâyet sahiplerine belli periyotlar dâhilinde bildireceğini,

- Komisyonun, diğer taraftan, kolluk görevlilerinin işlediği iddia edilen suçlarla ilgili bir merkezî kayıt sistemini oluşturmak suretiyle, kolluk görevlilerinin sistem içerisindeki suçluluk durumunu, suçlarla ilgili soruşturma durumunu sürekli takip edeceğini ve bu konuda üst makamlara, Başbakanlığa ve insan haklarıyla ilgili kurumlara da bildirimde bulunacağını,

ifade etmiştir.

Tasarı üzerinde söz alan Avrupa Birliği Bakanlığı temsilcisi ise;

- Kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimini, Avrupa Birliği müzakere sürecinde siyasi kriterler ve Kasım 2015 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye-AB Zirvesinde müzakerelerin hızlandırılması yönünde alınan karar doğrultusunda açılması gündemde olan 23 numaralı Yargı ve Temel Haklar Faslı kapsamında ele aldıklarını,

- AB belgelerinde kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimiyle ilgili hususlar yer aldığını, 2008 yılı Katılım Ortaklığı Belgesi'nde kısa vadeli öncelik olarak yer aldığını, yine, 2015 yılının Kasım ayında yayımlanan Türkiye İlerleme Raporunda kolluk faaliyetlerine yönelik bağımsız ve sivil bir şikâyet mekanizması oluşturulması gerektiği ve bu yönde atılacak bir adımın kolluk görevlilerinin cezasız kalması konusuna çözüm getirilmesine de katkı sağlayacağı ifade edildiğini,

- Vize serbestisi yol haritasında kolluk kuvvetlerinin sivil gözetiminin 65'inci Yükümlülükle ilgili olduğunu, Avrupa Komisyonunun yükümlülüklerimizle ilgili yayımladığı 4 Mart tarihli raporda, muhtemel insan hakları ihlallerinin gözetimi amacıyla kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimiyle ilgili bağımsız bir komisyon kurulmasını öngören bir kanunun kabul edilmesi hususunun yer aldığını,

- Tasarının yasalaşmasının 11 Aralık 2015 tarihli Reform Eylem Grubu toplantısında ele alındığını ve ayrıca AB'ye Katılım için Ulusal Eylem Planı'nda 2016 yılının ilk yarısı içerisinde yasalaşması öngörülen tedbirlerden biri olarak yer aldığını,

- Uluslararası düzeyde kolluğun gözetimi konusunda birçok düzenlemenin olduğunu, özellikle Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Konseyi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gibi kurumların güvenlik güçlerinin hesap verebilirliği kavramına özel önem attiklerini, BM'nin 1979 tarihli kolluk kuvvetleri kuralları ve bu kuralların etkili şekilde uygulanması için hazırlanan rehber ilkelerde ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 2001 yılında kabul ettiği polis etik ilkelerinde konunun ele alındığını,

- AB müktesebatında ise bu konuda bir düzenlemenin ve AB ülkelerinde yeknesak bir uygulamanın olmadığını, kolluk kuvvetlerinin sivil gözetiminin en iyi ülke uygulamaları temelinde ve BM ile Avrupa Konseyinin temel ilkeleri ışığında ele alındığını,

- Tasarının uluslararası ilkeler ve AB hukukunun genel ilkeleriyle herhangi bir uyumsuzluk içermediğini ve bu tasarının en kısa sürede yasalaşmasının müzakere sürecimizde yer alan 23 numaralı Yargı ve Temel Haklar Faslı ve Vize Serbestisi Diyalogu açısından önem arz ettiğini,

ifade etmiştir.

Tasarı üzerinde söz alan milletvekilleri;

- Kanun Tasarısının mevcut hâlinin, AB hukukunun genel ilkeleriyle ve 23 numaralı Yargı ve Temel Haklar Faslı ile de bağdaşmadığını ve aynı şekilde AB müzakere süreci ile Vize Serbestisi Diyaloguna pozitif bir katkısının olmayacağını,

- Tasarının 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde, Kolluk Gözetim Komisyonunca her yıl Mart ayında Başbakanlığa verilmesi öngörülen raporların, Türkiye Büyük Millet Meclisine de İçişleri Komisyonu üzerinden altı aylık periyotlarla verilmesinin faydalı olacağını,

- Komisyon üyeliklerine dört yıl gibi kısa bir süreliğine atama yapılmasının öngörüldüğünü, bu sürenin uzun olması ve üyeliklerde boşalma hâlinde yeni gelen üyenin normal görev süresi kadar görevinin devam etmesinin kurumun bağımsızlığının sağlanması da göz önünde bulundurulduğunda faydalı olacağını,

- Avrupa normlarına uyum sağlarken özel şartlarımızı göz ardı edip vatandaşın güvenliğini her türlü tehlikeye açık hâle getirmenin de önemli bir soruna neden olabileceğini bu nedenle meseleleri dengede tutmak gerektiğini,

ifade etmişlerdir.

Bakanlık temsilcileri, Komisyon üyelerinin kendilerine yönelttikleri sorulara cevaben;

- Kolluğun sadece önleyici kolluk değil, adli kolluk marifetiyle yürüttüğü görevler nedeniyle de karşı karşıya bulunduğu bazı iddia ve suç isnatları nedeniyle Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün Komisyonunda bulunmasının öngörüldüğünü,

- Kolluğun birinci denetiminin zaten Anayasa ve yasal çerçeveye başlamış olduğunu, diğer taraftan kolluğun sıralı amirlerinin denetimi altında görev yaptığını, Bakanın talimatıyla Bakanlığın bütün personeli üzerinde Mülkiye Teftiş Kurulunun da denetleme yetkisinin olduğunu, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru ile Kamu Denetçiliği Kurumuna başvurunun kolluk üzerindeki diğer denetim mekanizmalarını oluşturduğunu,

- Kolluğun sivil gözetimi alanında AB müktesebatında katı, bağlayıcı bir düzenlemenin mevcut olmadığını, ayrıca AB ülkelerinin her birinin kendi içerisinde farklı uygulamaları olduğunu,

ifade etmişlerdir.

Tasarı üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasının ardından, Tasarının ilk 8 maddesinin görüşülmesi kabul edilmiştir. Tasarının maddeleri üzerinde Komisyon üyesi ve Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir 8 adet önerge vermiş, ancak Komisyon bu önergeleri reddetmiştir.

Komisyon, Avrupa Birliği Bakanlığının önerileri doğrultusunda, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde yer alan Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü ve personelinin de kanun kapsamına dâhil edilmesini ve ayrıca, Tasarının 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin son cümlesinde yer alan "imkânlar ölçüsünde" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını esas komisyona önermeyi kabul etmiş; son olarak Tasarının tümü oylamaya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, esas komisyon olan İçişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Üye
<i>Mehmet Kasım Gülpınar</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu</i>	<i>Cengiz Aydoğdu</i>
Şanlıurfa	Erzurum	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Markar Eseyan</i>	<i>Mehmet Muş</i>	<i>Burhanettin Uysal</i>
İstanbul	İstanbul	Karabük
Üye	Üye	Üye
<i>İsmail Emrah Karayel</i>	<i>Recai Berber</i>	<i>Osman Baydemir</i>
Kayseri	Manisa	Şanlıurfa
		(Şerhim ektedir)
	Üye	
	<i>Kadir Koçdemir</i>	
	Bursa	
	(Şerh ektedir)	

MUHALEFET ŞERHİ

1-688 Esas Numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'na ilişkin **muhalefet şerhim** aşağıdaki gibidir.

Bilginize sunulur.

İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve önceki yasama döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 maddesi uyarınca hükümsüz sayılan 1/688 Esas Numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görüşüldü.

Tasarıyla, İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı'nda görev yapan kolluk personelinin görevlerine dair ihbarları inceleyecek bir gözetim komisyonunun kurulması düşünülmektedir.

Konunun ehemmiyeti, Türkiye'de yaşanan insan hakları ihlalleri ve hukuksuzluklara baktığımız zaman ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle tasarıya birçok noktada muhalefetim bulunmaktadır.

GENEL GEREKÇEYE DAİR:

İçişleri Bakanlığının altında kurulacak olan ve başkanlığını yine İçişleri Bakanlığı Müsteşarının yapacağı, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanı, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanı, Başbakanlık 1. Hukuk Müşaviri, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü, Bakanlar Kurulu'nun atayacağı bir akademisyen ve bir avukattan oluşan, Kolluk Gözetim Komisyonu'nun tarafsız ve bağımsız karar alması düşünülemez. Yürütmenin, dolayısıyla, kolluk personellerinin tüm suçlarında siyasi sorumluluğu olan Başbakanlığa bağlı İnsan Hakları Başkanının ve Başbakanlık 1. Hukuk Müşavirinin üye olarak bulunacakları, aynı şekilde kolluk personelinin siyasi ve hukuki başı olan ve tüm uygulamalardan sorumluluğu olan İçişleri Bakanlığı Müsteşarının başkanlık yapacağı bir komisyonun tarafsız ve kurumlarından bağımsız olabilecekleri kanısı gerçekçi değildir.

Bu haliyle Komisyon, ancak, kol kırılır yen içinde kalır mantığı çerçevesinde yasak savma kurulu olarak tanımlanabilir ve ancak göstermelik bir iç gözetim mekanizması işlevi görebilir. Oysa Birleşmiş Milletler, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, AİHM içtihatları ve Avrupa Konseyi Venedik Komisyonu kriterlerini esas aldığımızda ihtiyaç olanın tamamen bağımsız bir dış gözetim mekanizması olduğunu tespit ediyoruz.

Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği mevzuatları kolluk kuvvetlerinin uyması gereken temel demokratik hakların esaslarını belirlemektedirler. Avrupa Konseyi de (Venedik Komisyonu başta olmak üzere) birçok raporunda devlet içinde devlet mantığının yerleşmemesi için kolluk kuvvetlerinin sürekli olarak gözlenmesi ve denetlenmesi gerektiğini ifade eder. Demokratik ülkelerde, devlet içinde devlet mantığı ile mücadelenin gereği olarak, ulusal güvenlik meselesi ile açıklanmaya çalışılan ihlaller ve hukuksuzların önüne geçebilmek için, birçok yetkiyi ellerinde bulunduran kolluk kuvvetlerinin, gözetim ve denetiminin sağlanması mühimdir.

Ulusal güvenlik tanımının oldukça öznel (subjektif) ve esnek olduğu devletlerde, hükümetler, ulusal güvenlik konusunda, kolluk kuvvetlerini çok geniş yetkilerle donatabilmekte ve bu geniş yetkiler denetlenmediği takdirde yanlış uygulamaların ve hak ihlallerinin doğmasına neden olmaktadır. Yaşanabilecek bu tür hukuksuzlukların önüne geçebilmek için kolluk mekanizmasından, idari amirlerinden bağımsız ve de politik arenadan uzak sivil güçlerce gözlenmesi ile gerçekleştirilebilir.

Türkiye'nin 2015 AİHM karnesi çok kısa bir süre önce açıklandı. Türkiye AİHM'de hakkında 64 bin 850 dava başvurusu ile en fazla dava başvurusu olan 3'üncü ülke konumundadır. Türkiye AİHM'in iş yükünün yüzde 13'ünü oluşturuyor ve neredeyse Türkiye'deki bir mahkeme gibi çalışıyor. Türkiye'deki kimi insan hakları kurumları tarafından hazırlanan raporlara, AİHM'in açıklamalarına ve temsil ettiğimiz bölgedeki kolluk kuvvetlerinin uygulamalarına baktığımızda, kolluk kuvvetlerinin yetkilerini kolaylıkla aşabildikleri, keyfi davranışlar ifa etme cesaretine sahip olduklarını tespit ediyoruz. Böyle bir komisyon bahsi geçen hukuksuzlukların ve ihlallerin önüne geçmek için nasıl bir rol oynayacaktır? Buna dair hiçbir açıklama bulunmamaktadır. AİHM gibi kurumlara bir taraftan bu tarz komisyonları kurmaya hazır olduğumuzu ilan ederken, bunun gereklerini layıkıyla yerine getirmemek, “reform yapıyormuşuz” gibi yapmak, anlaşılabilir bir durum değildir.

Yaşanan hukuksuzluklara dair istatistiksel verileri dikkate aldığımızda problemlerin, tek tek bireylerden kaynaklı hukuksuzlar değil bir sistem sorunu olduğu aşikardır. Sistemin

“müsamaha ettiği”, yarattığı hukuksuz uygulamaların, bireysel, afaki hareketler olarak açıklanması ise hukuksuzlukların üstünü örtmekten başka bir şeye yaramamaktadır. Yaşanan tüm hukuksuzlar bir sistem sorunudur ve görünenler bu problemin en acı yüzüdür. Bunun önüne geçebilmek için, kolluğa verilen geniş yetkilerin beraberinde sivil ve bağımsız bir gözetleme mekanizmasının olması hukuk ve demokratik devlet olmanın bir gereğidir.

Kanun tasarısında belirtilen, komisyonun görev ve yetkileri de oldukça soyuttur ve komisyonun bir yaptırım gücü de olmadığı açıktır. Bu haliyle, zamanla, bir veri toplama ve arşivleme komisyonu haline dönüşecektir. Kamuoyunda böyle bir komisyonun kurulması kısa bir süre için olumlu bir hava yaratacak olsa da, yaşanan hukuksuzluklara karşı komisyonun hiçbir yetkisinin olmaması, komisyonun meşruluğu ve gerekliliğine dair de soru işaretleri yaratacaktır.

Tasarıda bahsedilen, “Bakanlıktan ayrı Tüzel bir kişilik tanınmamakta” meselesi tartışmalıdır ve bu tanım komisyonun sadece organik değil fonksiyonel bağımsızlığının da olmayacağını göstermektedir.

Kolluk kuvvetleri dışarıdan “kontrol edilebilir” olmalıdır. Faaliyetlerinde, insan hakları ve demokrasi normlarını gözetdiğine dair kamuoyunu ikna edebilmelidir. Kolluk kuvvetlerinin bağlı olduğu kurumlar yaşanan hukuksuzluklar ve insan hakları ihlallerinde adli mercilerin gereğini yerine getirmesini sağlayabilmelidir. Bu kurumlar, sivil inisiyatiflerin de dahil olduğu, dış denetlemeye açık olmalıdırlar. Ancak, böyle bir oluşum kamuoyunda güven duygusu yaratabilecektir.

Tüm bu gerekçelerle, bağımsız ve sivil bir kolluk gözetim komisyonunun kurulması, Türkiye gerçekliği göz önüne alındığında, zaruridir. Kişi hak ve özgürlükler, komisyonun asıl prensibini oluşturmalı ve komisyonun muhtevası ile yetkilerinin de doğru belirlenmesi sağlanmalıdır. Bu çerçevede, yasa tasarısına dair vermiş olduğumuz sekiz önerge dikkate alınmamış ve reddedilmiştir. Avrupa Birliği'nin bizden beklentisi “varmış” gibi gösterilen değil, gerçekten etkili bir komisyonun oluşturulmasıdır. Reform yapıyormuş gibi yaparak oluşturulan her oluşum Avrupa Birliği kapısından geri dönecektir.

Yukarıda ifade edilen usûl ve maddelere ilişkin değerlendirmelerden yola çıkılarak, komisyonumuzda kabul edilen 1/688 Esas Numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın son metnine karşı oy kullanacağımı belirtmek isterim.

Osman Baydemir
Şanlıurfa

MUHALEFET ŞERHİ

İlk olarak 22.7.2010 tarihinde TBMM’ye sevk edilen tasarının genel gerekçesinde aynen “Ülkemizde kolluk hakkında yapılan şikâyetlerle ilgili etkin bir şikâyet kayıt ve analiz sistemi bulunmamaktadır. Mevcut verilerle doğru politikaların üretilmesi, yaşanan problemlerin doğru şekilde teşhis edilmesi mümkün değildir.” denilmektedir. Bu tespit, altı senedir doğru politikaların üretilmediğinin ve yaşanan problemlerin doğru şekilde teşhis edilmediğinin ikrarıdır.

Diğer yandan tasarının “şikâyet kayıt ve analizi”yle ya da 1 inci maddedeki ifadesiyle “kayıt altına alma ve izleme” ile sınırlı kalmamış, inceleme-soruşturma hususlarına da (Madde 8) yer vermiştir. Bu husus, “gözetim” fonksiyonunun aşılıp denetim alanına da girilmesi demektir. Oysa kurulan komisyonun adı “Kolluk Gözetim Komisyonu”dur.

Komisyon üyelerinin görev müddetlerinin belirlenmesinde, son yıllarda mutlak hale getirilen siyasi iradeyle birlikte değişim hatasına düşülmüştür. Komisyon üyeleri yedi yıllığına seçilmeli, boşalma halinde yeni atanan üyenin görev müddeti de (yerine seçildiği üyenin kalan müddeti kadar değil) yedi yıl olmalıdır.

Komisyonun Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü’nün bulunmasının bir mantığı yoktur. Malumdur ki, tasarıda belirtilen mülkiye müfettişleri ve mülki idare amirlerinin kolluk kuvvetlerinin adli görevleriyle ilgili bir yetkisi yoktur.

Komisyon, “doğru politikaların üretilmesi” hususunda en yetkili yer olan TBMM ile daha kapsamlı ve verimli bir ilişki içinde olmalıdır. Bu kapsamda, yılda bir olması öngörülen raporların altı ayda bir olması ve sadece İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna değil aynı zamanda İçişleri Komisyonuna da verilmesi lazımdır.

Tasarının metninde yer almayan, Avrupa Birliği Bakanlığınca teklif edilen ve komisyonumuzca uygun görüş verilmesi kararlaştırılan “gümrük muhafaza memurlarının da kapsama dâhil edilmesi” doğru değildir. Eğer üniformalı ya da zor kullanma yetkisini haiz memurların kapsama olması istenirse, orman muhafaza memurlarından belediye zabıtasına hatta özel güvenlik görevlilerine kadar pek çok grup akla gelir. Bu da tasarının amacının gerçekleşmesini engeller.

Açıklanan sebeplerle, 1/688 Sayılı Kanun Tasarısına muhalif olduğumu bilgilerinize arz ederim. 01/04/2016

Kadir Koçdemir

Bursa

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

8.4.2016

Esas No: 1/688

Karar No: 2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca 23'üncü Yasama Döneminde hazırlanarak Bakanlar Kurulunca, 22/7/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 1/924 esas numaralı "Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" Başkanlıkça, 1/10/2010 tarihinde esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Adalet, Plan ve Bütçe ile Avrupa Birliği Uyum komisyonlarına havale edilmiştir. Tasarı, İçişleri Komisyonunda görüşülmüş ve Komisyon Raporu 587 sıra sayısıyla bastırılmıştır. Genel Kurul gündemine giren Rapor, 23'üncü Yasama Döneminde görüşülmemiş ve İttüzüğün 77'nci maddesine göre hükümsüz kalmıştır.

24'üncü Yasama Döneminde 5/3/2012 tarihinde Hükümet tarafından yenilenen Tasarı, TBMM Başkanlığınca 12/3/2012 tarihinde 1/584 esas numarasıyla esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Adalet, Plan ve Bütçe, Avrupa Birliği Uyum ile İnsan Haklarını İnceleme komisyonlarına havale edilmiştir. İçişleri Komisyonu 13/6/2012 tarihinde yapmış olduğu toplantısında, İttüzüğün 77'nci maddesine göre verilen önergeyi kabul ederek 23'üncü Yasama Dönemi İçişleri Komisyonunun kabul ettiği metin ve hazırladığı Raporu aynen benimsemiştir. 280 sıra sayısıyla TBMM Gündemine giren Rapor, 24'üncü Yasama Döneminde de görüşülmemiş ve İttüzüğün 77'nci maddesine göre hükümsüz kalmıştır.

Söz konusu Tasarı, Hükümet tarafından 16/3/2016 tarihinde bir kez daha yenilenmiş ve TBMM Başkanlığınca 22/3/2016 tarihinde 1/688 esas numarasıyla esas komisyon olarak İçişleri Komisyona, tali komisyon olarak da Adalet, Avrupa Birliği Uyum, Plan ve Bütçe ile İnsan Haklarını İnceleme komisyonlarına havale edilmiştir.

Komisyonumuz, 6/4/2016 tarihli 2'nci toplantısında İçişleri, Adalet, Maliye ve Avrupa Birliği bakanlıkları ile Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Türkiye İnsan Hakları Kurumu ve Türkiye Barolar Birliği temsilcilerinin katılımlarıyla Tasarının görüşmelerine başlamıştır.

Bilindiği gibi devletlerin en önemli görev ve fonksiyonlarının başında vatandaşlarının güvenliğini sağlamak ve onların haklarından yararlanan, özgür bireyler olarak yaşamalarını temin etmek gelmektedir. Bu fonksiyonların icrasında birincil kurumlar kolluk birimleridir. Kolluk görevlileri, bu hizmeti sunarken diğer kamu görevlilerinin sahip olmadığı bir takım yetkilerle donatılmışlardır. Arama, zor kullanma, özgürlüğü kısıtlama gibi yetkiler bu kapsamdaki örnekler olarak sıralanabilir. Bu derece önemli yetkilerin kullanılması, kolluk görevlilerini diğer kamu görevlilerine göre daha fazla şikâyete açık hâle getirmektedir.

Ülkemiz, kolluk faaliyetlerinin yürütülmesinde ortaya çıkabilecek işkence ve kötü muamele olaylarına karşı asla müsamaha gösterilmeyeceğini, işkenceye sıfır tolerans politikası ile açıklamıştır. Bu politika, Avrupa Birliği (AB) üyelik sürecinden önce başlatılmış ve daha sonraki dönemde ivme kazanan anayasal ve yasal reformlar ile devam etmiştir.

İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu, Jandarma Genel Komutanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu bünyesinde, kolluk hakkındaki insan hakları ihlal iddiaları ile ilgili özel birimler kurulmuş; ihlal iddialarının etkin şekilde soruşturmalarının yapılması yönünde önemli adımlar atılmıştır.

AB uyum yasaları ve daha önceki yıllarda yapılan yasal değişikliklerden sonra kolluk hakkındaki önemli insan hakları ihlali iddiaları ile yolsuzluk iddialarının soruşturmalarının doğrudan bağımsız Cumhuriyet savcıları tarafından yerine getirilmesi sağlanmış, adli soruşturmaların yapılabilmesi için İdarî izin müessesesi bu suçlar bakımından ortadan kaldırılmıştır.

Ancak yukarıda zikredilen gelişmelere rağmen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) yakın geçmişte verdiği kararlarda Türkiye’de kolluğun sebep olduğu insan hakları ihlallerinin soruşturulması için yeterli bir mekanizma bulunmadığına vurgu yapılmakta, Ülkemizin soruşturma yöntemlerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) 1’inci ve 3’üncü maddelerini karşılamadığı, kolluğun hatalı uygulamaları konusunda Türkiye tarafından alınan önlemlerin yetersiz olduğu ifade edilmektedir.

Tasarı ve Gerekçesi incelendiğinde;

İçişleri Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında Kolluk Gözetim Komisyonu oluşturulması öngörülmektedir. Komisyon, İçişleri Bakanlığı bünyesinde sürekli bir kurul olarak teşekkül ettirilmektedir. Tasarı ile bir taraftan Kolluk Gözetim Komisyonu ve merkezî kayıt sistemi oluşturulurken diğer taraftan kolluk hakkındaki insan hakları ihlali iddialarının Mülkiye Teftiş Kurulu bünyesinde ve mülkiye müfettişlerinden müteşekkil bir grup müfettiş tarafından ön inceleme ve disiplin soruşturmalarının yapılması öngörülmektedir. Mülkiye Teftiş Kurulunun, yeni şikâyet sisteminin yürütülmesinde temel bir fonksiyon icra etmesi beklenmektedir.

Tasarı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapan kolluk görevlilerinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum ve davranışlarıyla ilgili idari merciler tarafından yapılan iş ve işlemleri kapsamakta olup bu iddialara ilişkin olarak adli merciler ile askerî makamlar tarafından yapılan iş ve işlemler kapsam dışında bırakılmıştır. Ayrıca, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askerî görevlerinden doğan suçlar da kapsam dışında tutulmuştur.

Kolluk Gözetim Komisyonunda İçişleri Bakanlığının kolluk şikâyet sistemi ile doğrudan ilgili birim temsilcileri (Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanı ile I. Hukuk Müşaviri), Başbakanlık İnsan Hakları Başkan ve Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü ile öğretim üyeleri ve serbest avukatlar arasından seçilecek birer temsilcinin üye olarak bulunması öngörülmektedir. Komisyonun görevleri, icraî görevler olmaktan ziyade gözetim, izleme ve standart belirleme olarak tanımlanmıştır. Komisyonun merkezî bir otorite sıfatıyla kolluk şikâyet sistemine ilişkin olarak Bakanlık, valilik ve kaymakamlıklar ile Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı arasında uygulama birliğini temin edeceği, oluşturulacak veri tabanı ile ileriye dönük politikalar geliştirilmesine imkân sağlayacağı, kolluk teşkilâtlarının hesap verebilirliğini, etkinliğini ve saydamlığını güçlendireceği, kolluğa yönelik güvenin artmasına katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimi, AB ile yürütülen katılım müzakereleri çerçevesinde siyasi kriterler ve 29 Kasım 2015 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye-AB Zirvesinde müzakere sürecinin canlandırılması yönünde alınan karar doğrultusunda açılması gündemde olan fasıllar arasında yer alan 23 numaralı Yargı ve Temel Haklar Faslı kapsamında ele alınmaktadır. Bunun yanı sıra, Kolluk Gözetim Komisyonunun kurulması, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına yönelik olarak uygulanan Schengen vizesinin kaldırılması amacıyla başlatılan Vize Serbestisi Diyalogu (VSD) kapsamında yerine getirmemiz gereken yükümlülüklerden biridir.

AB ile katılım müzakereleri çerçevesinde, Kolluk Gözetim Komisyonu kurulması gereği, Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Katılım Ortaklığı Belgeleri (KOB) ve İlerleme Raporlarında da yer almaktadır. 2008 Katılım Ortaklığı Belgesinde bağımsız bir kolluk gözetim komisyonu kurulması kısa vadeli öncelikler arasında sayılmakta ve “daha iyi hesap verilebilirliği teminen tüm kolluk kuvvetlerini kapsayan bağımsız ve etkin bir şikâyet sisteminin kurulması” şeklinde ifade edilmektedir. 2015 yılı İlerleme Raporu’nda “İnsan hakları ihlalleriyle ilgili iddiaların etkili bir şekilde soruşturulması, disiplin cezalarının öngörülmesi ve cezai kovuşturma için davaların sevk edilmesi gibi işlemler için kolluk faaliyetlerine yönelik bağımsız ve sivil bir şikâyet mekanizması oluşturulması gerekmektedir. Bu yönde bir gelişme, kolluk görevlilerinin cezasız kalması konusuna çözüm getirilmesine de katkı sağlayacaktır.” ifadesi yer almaktadır.

Vize Serbestisi Yol Haritası’nda yer alan 65. Yükümlülük çerçevesinde, özgürlük ve güvenlik hakkının, adil yargılanma hakkının, ifade, toplanma ve dernek kurma özgürlüğünün uygulanmasını sağlamaya ilişkin yasal çerçevenin kolluk birimleri tarafından yorumlanmasının, AIHS hükümleri ile AIHM içtihatları, AB müktesebatı ve AB üye devletlerinin uygulamalarıyla uyumlu olacak şekilde gözden geçirilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan VSD Birinci Raporunda, farkındalık yaratma, eğitim ve polis suçlarının soruşturulması için bağımsız ve tarafsız bir birimin kurulması dâhil olmak üzere, kolluk birimlerinin, hâkimlerin ve savcılarının mevcut mevzuatı, AIHS hükümleri ve AIHM içtihadı göz önünde bulundurularak tutarlı bir şekilde yorumlamalarını temin edecek gerekli tüm tedbirlerin alınması tavsiye edilmektedir. Avrupa Komisyonu tarafından 4 Mart 2016 tarihinde yayımlanan VSD İkinci Raporunda da Türk makamlarının kolluk görevlilerinin muhtemel insan hakları ihlallerinin gözetimi amacıyla bağımsız bir komisyon kuran bir kanunun kabul edilmesi hususu yer almaktadır.

Tasarının geneli üzerinde Hükümeti temsilen yapılan açıklamalarda;

- Tasarıyla kolluk şikâyet sisteminin daha etkili ve hızlı işlemlerini, şeffaflığı ve güvenilirliğini artırmanın, kolluk şikâyet sistemine duyulan güvenin daha üst seviyelere taşınmasının amaçlandığı,
- Devletin en önemli fonksiyonlarından birinin, halkın huzur ve güvenliğini temin ile özgürlük ve güvenlik dengesi içerisinde temel hak ve özgürlüklerini kullanmalarını sağlamak olduğu,
- Güvenlik hizmetlerinin, hak ve özgürlüklerin layık olduğu veçhile kullanılabilmesi için insanların ihtiyaç duyduğu bir kamu hizmeti olarak tanımladıklarını bu kamu düzeni içerisinde bu özgürlükler ve hakların kullanılabilmesini, bunların birbirini besleyen aynı bütünün parçaları olduğu,
- Kolluk görevlilerinin görevleri gereği özgürlükleri sınırlayıcı nitelikte bazı yetkilere sahip olduğu, bu bağlamda görevin niteliği gereği daha fazla şikâyete maruz kaldıkları, bu şikâyetlerin zaman zaman toplumumuzda geniş yankı bulabilecek şekilde ortaya çıktığı, bu yetkilerinin kanun çerçevesinde, toplumun beklentileri istikametinde kullanılıp kullanılmadığının tespiti ve kamuoyuyla paylaşılmasının önem arz ettiği,
- Tasarının bu bağlamda demokratik standartlarda olması gereken bir teşkilâtı ve bu teşkilâtın görev ve yetkilerini düzenlediği,
- Kolluk içerisinde birtakım yanlışların, yasaya aykırı eylemler olduğuna dair iddialar dile getirildiğinde, bu konuların açıklığa kavuşturulması, bu iddiaların uzman ve yetkili kişiler eliyle yansız ve objektif bir şekilde soruşturulmasının esas olduğu,
- Bugün yapılan bu düzenlemenin şartların gerektirmesi durumunda yeniden reforma edilebileceği,
- Tasarının hazırlık süreci içerisinde AB ülkelerindeki mevcut şikâyet sistemlerinin incelendiği, anketler yapıldığı, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla değerlendirmelerde bulunulduğu, sivil toplum örgütleriyle yapılan istişareler sonucunda şekillendirildiği,
- Tasarının, vize muafiyeti çerçevesinde yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerden biri olduğu, Türk vatandaşlarının AB üyesi ülkelerde vize almadan seyahat edebilmelerini sağlayacak tasarılarından birisi olduğu,

• Kolluk şikâyet sistemiyle mevcut şikâyet ve idari soruşturma sisteminin güçlendirildiği, mevcut yapının devam ettiği ve üzerine bazı ekler konulduğu,

• Tasarıyla ceza yargılaması sisteminde bir değişikliğin öngörülmediği, savcılarının, yargının yetkilerinin aynen devam ettiği, Komisyonun ihbar ve şikâyetlerle ilgili mevcut mekanizmayı resen harekete geçirebileceği,

• Tasarının Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapan kolluk personelinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili olarak idari merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemleri kapsadığı,

• Kolluk Gözetim Komisyonunun sürekli bir kurul olduğu, kolluk görevlileri hakkındaki şikâyet ve ihbarlarla ilgili olarak yetkisinin icrai olmaktan ziyade, gözetim, izleme ve standart belirleme olduğu, doğrudan soruşturma yapma yetkisinin olmadığı, sorumlular hakkında disiplin soruşturması açılmasını isteyebileceği,

• Komisyonun görevlerinin ayrıca kolluk birimleri arasında uygulama birliğinin sağlanması, sistemin işleyişinden kamuoyunun bilgilendirilmesi, ilgili taraflarla iş birliği yapılması olduğu, ifade edilmiştir.

Tasarının geneli üzerinde Komisyon üyeleri tarafından yapılan açıklamalarda;

• Türkiye’de kolluk hizmeti gören bütün kesimlerin verecekleri hizmetlerin standardının yükselmesini teminen yeni bir kurul ihdas edilmeye çalışıldığı,

• Bu Kurulun işlevinin güvenlik kuvvetlerinin hak ihlallerinde özellikle İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi’ndeki esaslara riayet edilmemesi hâlinde doğacak şikâyetlerin ciddi bir soruşturma sonucunda karara bağlanması olduğu, ancak Kurulun oluşumunun gelişmiş bütün demokratik ülkelerle hiç uyuşmadığı,

• Üniversiteler ve barolardan seçilecek üyeler haricinde Komisyonun oluşumunda görev alacak kişilerin, hâlihazırda kolluğun içerisinde bulunan kişiler olduğu, aynı kişilerin kurulacak olan bu Komisyonunda da görev alması durumunda amaçlanan sivil ve demokratik denetimin gerçekleşmeyeceği,

• Fransa’da, İngiltere’de, İrlanda’da, Belçika’da bu kurulların oluşumuna bakıldığında kollukla ilgisi olmayan kişilerden ihdas edildiği, çağdaş ülkelerde komisyonun oluşumunda amacın sivil kişilerden seçilmesi yönünde olduğu,

• Tasarının kapsamına infaz koruma memurları, gümrük muhafaza memurları ve özel güvenlik görevlilerinin de alınması gerektiği,

• Komisyonun görev alanının kolluk olduğundan hareketle kamu görevlilerinin bu Komisyonunda olması gerektiği, ancak sivil üyelerin ilgili kurum ya da kuruluş tarafından önerilmesi gerektiği,

• Tasarının konusunun kolluk kuvvetlerinin özlük haklarından ve içinde buldukları çalışma koşullarından bağımsız olmadığı, kolluk kuvvetlerinin sağlıklı ortamda çalışmalarının, insan hakları ve özgürlükler noktasında ihlallerin azalmasına sebep olacağı,

• Kolluk Gözetim Komisyonunun, idarenin ve yürütmenin dışında sivil kurumların da içinde bulunduğu bir yapıda oluşturulması gerektiği, ifade edilmiştir.

Tasarının geneli üzerinde yapılan müzakerelerden sonra, Tasarı ve Gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddeler üzerindeki görüşmelere geçilmiştir.

Komisyonumuzca;

► Tasarının başlığı, kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla “KOLLUK GÖZETİM KOMİSYONU KURULMASI HAKKINDA KANUN TASARISI” şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

► Tasarının 1’inci ve 2’nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

► Tasarının 3’üncü maddesi; ikinci fıkrasında geçen “Başbakanlık İnsan Hakları Başkanı” ibaresinin, 6332 sayılı Kanunla Türkiye İnsan Hakları Kurumu kurulmuş ve Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı ilga edilmiş olduğundan “Türkiye İnsan Hakları Kurumu Başkanı” şeklinde değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

► Tasarının 4’üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

► Tasarının 5’inci maddesi; sekizinci fıkrası kapsamında yapılacak iş ve işlemlerin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümlerine uygun olarak yapılmasını temin amacıyla değiştirilmesi suretiyle,

► Tasarının 6’ncı ve 7’nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

► Tasarının 8’inci maddesi; üçüncü fıkrasında yer alan düzenleme, 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli hakkında İçişleri Bakanının disiplin soruşturması yaptırması mümkün hâle geldiğinden dolayı metinden çıkarılması ve diğer fıkraların buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

► Tasarının 9’uncu maddesi;

- Birinci fıkrasında yer alan düzenleme, Emniyet Teşkilâtı personelinin terfiinin yapılan adli ve idari soruşturmalar ile kovuşturmalar nedeniyle ertelenmesi hususu, mevzuatta yapılan değişiklikler doğrultusunda yeni esaslara bağlandığından hareketle fıkranın metinden çıkarılması,

- Madde metninde yer alan diğer fıkralar, farklı kanunlarda değişiklik öngördüğünden kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla ayrı birer çerçeve madde altında olmak üzere, ikinci fıkranın madde 9 olarak, üçüncü fıkranın madde 10 olarak, dördüncü fıkranın madde 11 olarak düzenlenmesi ve Tasarı metninde yer alan diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesi,

suretiyle kabul edilmiştir.

► 9’uncu maddede yapılan düzenleme doğrultusunda;

- 9’uncu maddenin ikinci fıkrası, madde 9 olarak görüşmeye açılmış ve 9’uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- 9’uncu maddenin üçüncü fıkrası, madde 10 olarak görüşmeye açılmış ve 10’uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- 9’uncu maddenin dördüncü fıkrası, madde 11 olarak görüşmeye açılmış ve 11’inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

► Tasarının geçici 1’inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

► Tasarının 10’uncu maddesi, yukarıda yapılan düzenlemeler doğrultusunda madde 12 olarak görüşmeye açılmış ve madde 12 olarak aynen kabul edilmiştir.

► Tasarının 11’inci maddesi, yukarıda yapılan düzenlemeler doğrultusunda madde 13 olarak görüşmeye açılmış ve madde 13 olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının tümü toplantıya katılan Komisyon üyelerimizin oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Tasarı metni, kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda, kanun yapım tekniğine uygunluğun, kavram ve dil birliğinin sağlanmasını amacıyla, Komisyon Başkanlığımıza verilen yetki kapsamında redaksiyona tabi tutulmuştur.

Komisyonumuzdaki görüşmeler sırasında tam tutanak tutulmuştur.

Komisyon üyelerimizden Tekirdağ Milletvekili Mustafa YEL, Kocaeli Milletvekili Cemil YAMAN, Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi DÜLGER ile Uşak Milletvekili Mehmet ALTAY, İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca Genel Kurulda İçişleri Komisyonunu temsil etmek üzere bu konuda özel sözcü olarak seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Celalettin Güvenç</i> Kahramanmaraş	Başkanvekili <i>Hüseyin Bürge</i> İstanbul	Sözcü <i>Mustafa Baloğlu</i> Konya
Kâtip <i>Ayhan Gider</i> Çanakkale	Üye <i>Nihat Yeşil</i> Ankara	Üye <i>M. Rıza Yalçınkaya</i> Bartın
Üye <i>Ataullah Hamidi</i> Batman	(Muhalefet şerhim eklidir) Üye <i>Tanju Özcan</i> Bolu	(Muhalefet şerhim eklidir) Üye <i>M. Müfit Aydın</i> Bursa
Üye <i>Abdulkadir Yüksel</i> Gaziantep	(Şerhim mevcuttur) Üye <i>Nurettin Aras</i> Iğdır	Üye <i>Nuri Okutan</i> Isparta
Üye <i>Celal Doğan</i> İstanbul	Üye <i>Edip Semih Yalçın</i> İstanbul	(Muhalefet şerhim eklidir) Üye <i>Hüda Kaya</i> İstanbul
(Muhalefet şerhim eklidir) Üye <i>Murat Bakan</i> İzmir	(Muhalefet şerhim eklidir) Üye <i>M. Hilmi Dülger</i> Kilis	(Muhalefet şerhim eklidir) Üye <i>Cemil Yaman</i> Kocaeli
(Muhalefet şerhim eklidir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Abdullah Ağralı</i> Konya	Üye <i>Mustafa Şükrü Nazlı</i> Kütahya	Üye <i>Hayati Tekin</i> Samsun
Üye <i>Mustafa Yel</i> Tekirdağ	Üye <i>Gürsel Erol</i> Tunceli	(Muhalefet şerhim eklidir) Üye <i>Mehmet Altay</i> Uşak
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhim eklidir) Üye <i>Hüseyin Özbakır</i> Zonguldak	(Bu raporun özel sözcüsü)

MUHALEFET ŞERHİ

1/688 Esas Numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile ilgili muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.7/04/2016

İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan bu kanun tasarısı Avrupa Birliği uyum sürecinde yerine getireceğimiz yükümlülüklerin, yerine getirmemiz gereken siyasi kriterlerin, vize serbestisi yol haritasının bir sonucu olarak kanun teklifi olarak hazırlanmıştır. Avrupa Birliği yolunda atılan adımları destekliyoruz bu bakımdan bu yasa tasarısı önemlidir.

Ancak İnsan Hakları İhlalleri hususunda kötü bir sicile sahip olan Türkiye'nin bu yasaya sadece Avrupa Birliği müzakere sürecinin bir sonucu ya da aşaması olarak değil; bizatihi kendi yurttaşlarının temel hak ve özgürlüklerini korumak, kolluk personeline yönelik şikayetlerin bağımsız, etkin, tarafsız ve hesap verebilir bir yapı tarafından incelenmesini ve sonuç alınmasını sağlamak, devlet adına zor kullanma yetkisini elinde tutan kolluğun bu yetkiyi kullanırken yurttaşlara verdiği hizmetin aynı zamanda yurttaş tarafından memnuniyetini elinde oluşturacağı verilerle ölçülebilmek için olmalıdır. Ülkemiz bu tip ileri demokrasi kurumlarını oluştururken bunların gerçek anlamda yurttaşları için olduğu bilinci ile hareket etmelidir. Ancak bu tip yasal düzenlemelerde sadece Avrupa Birliği'ne karşı yükümlülüklerimizi yerine getirmek maksadı ile atılan adımların sonuç itibarı ile bağımsız ve etkin çalışan kurumların oluşmasını önlediğini görüyoruz. Siyasal İktidar, TBMM'de ki sayısal çoğunluğuna dayalı olarak bu tip kurumları tamamen kendi kontrolünde olacak şekilde oluşturmaktadır. Bu yasanın da en büyük sakıncası aynı tutumun bu düzenlemede de göstermiş olmasıdır.

Bu yasal düzenleme batı ülkelerinde kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimi olarak "civillian oversigt" kavramı ile uzun yıllardır tartışılmış ve buna yönelik düzenlemeler bir çok gelişmiş batı ülkesinde yapılmıştır. Polis ve Asker dışında kalan yani üniforma giymeyen kişilerden oluşması gereken komisyonun Başkanlığı'nın İçişleri Bakanlığı Müsteşarı olması ve kurul üyelerinin İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanı, Başbakanlık 1. Hukuk Müşaviri, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün yanı sıra, yine üniversitelerin ceza ve ceza usul hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyeleri arasından Adalet Bakanı'nın teklif edeceği 3 aday arasından Bakanlar Kurulu'nca seçilecek bir akademisyen ile yine Adalet Bakanı'nın teklif edilecek ve baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip 3 aday arasından Bakanlar Kurulu'nca seçilecek 1 avukatın yer alacak olması kurulun tamamen hükümette olan siyasi iradenin kontrolünde olacağını ve büyük çoğunluğu kolluk görevlilerinin hiyerarşik olarak üstü konumunda yer alan komisyon üyelerinin hak ihlallerinin ortaya çıkarılmasında en önemli sorun olan meslek dayanışması, kurumsal taassup ve mesleğin kamuoyu önünde olumsuz bir algısının oluşması gibi endişeleri ortadan kaldıramayacağı açıktır.

Komisyonunda görev alacak kişilerin seçiminin, tamamen yürütme organına bağımlı kılınması, kurumun tarafsız ve bağımsız işlerliğini engelleyecektir. Kurumun tarafsız ve bağımsız işlerliğini sağlanabilmesi açısından, üniversitelerin ceza ve ceza usul hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyelerinin ve baro başkanı seçilme yeterliliği bulunan serbest avukatlar arasından belirlenecek olan üyelerin, yürütme erki dışından tavsiye edilmesi ve seçimin yine Bakanlar Kurulu'na bırakılması, kurulun tarafsız ve bağımsız çalışmasına katkı sağlayacaktır.

Bu sebeple Cumhuriyet Halk Partisi olarak, kurulda yer alması öngörülen akademisyen ve avukatların belirlenme sürecinin değiştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Buna göre, üniversitelerin ceza ve ceza usul hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyeleri arasından ilgili üniversitelerin teklif edeceği 3 aday ile baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip serbest avukatlar arasından Türkiye Barolar Birliği'nin teklif edeceği 3 aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek birer üyeden oluşması önemlidir.

Kanunun 7. Maddesinin 2. Fıkrasında, hakkında şikayet bulunan ancak soruşturma açılmasına gerek görülmeden dosyaların da veri kayıt sistemine işleneceği görülmektedir. Bu durum, hem şikayeti yapan yuttaşın hem de soruşturmaya konu olmamış kolluk görevlisinin kişisel verilerinin hiç bir soruşturma yapılmadığı halde saklanması anlamına gelmektedir. Bu koşulda yalnızca istatistiki veri olarak bir anlam taşıyacak olan işleme konulmayan ihbar ve şikayetlerle ilgili bilgilerin, hakkında ihbarda bulunulan kolluk görevlisinin kişisel bilgileri ve ihbar yada şikayete konu olan iddia konu edinilmeden, yalnızca vaka olarak Merkezi Kayıt Sistemi'ne işlenmesi hem kişisel verilerin korunarak taraflar hakkında peşin hüküm verilmesini engellemek açısından hem de Anayasa'nın 19. Ve 20. Maddelerinin ihlalinin önüne geçilmesi açısından son derece önemlidir.

Kolluk kuvvetlerinin sivil gözetimini gerçekleştirecek bu komisyonun sivil gözetimi, kamu güvenliğini sağlayan silahlı kolluk görevlilerinin atanmış kişiler, seçilmiş kişiler ve sivil toplu örgütleri tarafından denetlenmesi sağlamak gerekir.

Bu şekilde oluşacak bir komisyon bu yasayı yapmakla murad edilen sonuca ulaşabilir aksi takdirde Hesap Verebilirlik yani silahlı kolluk görevlilerinin kamu adına zor kullanma yetkilerini kullanmalarından ve yapmış oldukları faaliyetlerden sorumlu tutulmalarını sağlayacak sonucu elde etmek mümkün olmayacak kol kırılır yen içinde kalır anlayışı yeni oluşacak komisyon üyelerinde de devam edecektir.

Avrupa Konseyi tarafından oluşturulan ve hukukun üstünlüğü ilkesine uygun bir şekilde idare edilen demokratik ülkelerde polis için yol gösterici temel ilke ve kuralları belirleyen Avrupa Polis Etiği Kuralları (APEK) da kolluk kuvvetlerinin hesap verebilirliği konusuna yer vermiştir. APEK'in 59., 60., 61., 62. ve 63. maddeleri iç kolluk kuvvetlerinde olması gereken hesap verebilirlik ilkesine değinmektedir. Bu bakımdan bu yasanın mevcut hali ile yasalaşması sadece iç bürokrasiyi artıracak bir etkisiz kurumun yada arzu edildiği kadar etkili olamayan bir kurumun oluşmasına sebep olacaktır.

İçişleri Komisyonunun CHP'li komisyon üyeleri olarak verdiğimiz önerge ile Barolar Birliği ve Üniversitelerin komisyona üye önermesini sağlamak Yasa'nın bu eksikliğini ortadan kaldıracak ve komisyonu sivilleştircektir.

Ayrıca bu yasanın konusu olmamakla birlikte kolluk görevlilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi de Türkiye'de insan hakları ve özgürlükleri bakımından kamunun zor kullanma gücünü elinde bulunduran kolluk görevlilerinin psikolojik ve moral açıdan olumlu etkileyecektir. Mesleki garantisi zayıf polis teşkilatının, yanı sıra Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik komutanlıklarında görev yapan Uzman erbaş, Uzman Jandarma, Astsubayların özlük hakları konusunda ciddi sıkıntıları olduğu gibi personellerin yeri çok kolay değişebilmekte ve ceza verilebilmektedir. Çalışma şartları ağır ve yorucudur. Bu durum kolluk görevlilerinde psikolojik sorunlar yaratmaktadır. Yurttaşla doğrudan temasta olan ve kamunun zor kullanma yetkisi olan kolluk görevlilerinin sağlıklı koşullarda çalışmasının önemi de ayrıca gözetilmelidir.

Yukarıda izah ettiğimiz sebeplerle 1/688 Sayılı Kanun tasarısına muhalefet ediyoruz.

Gürsel Erol
Tunceli
Nihat Yeşil
Ankara

Murat Bakan
İzmir
M. Rıza Yalçınkaya
Bartın

Hayati Tekin
Samsun
Tanju Özcan
Bolu

MUHALEFET ŞERHİ

1/688 Esas Numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile ilgili muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir. Bilginize sunarız. 07/04/2016

Hükümet tarafından 16.03.2016 tarihinde 1/688 esas numarasıyla İçişleri Komisyonuna, tali olarak Adalet; Avrupa Birliği Uyum; Plan ve Bütçe ile İnsan Haklarını İnceleme komisyonlarına havale edilen tasarı, 06.04.2016 tarihinde üyesi olduğumuz komisyonda görüşülmüştür. Tasarının pek çok maddesine muhalefetimiz söz konusudur.

Kıta Avrupası ve Britanya modeli yönetim sistemlerinde farklı tarzlarda uygulamaları olan Kolluk Gözetim Komisyonu ülkemizde de kurulmak istenmektedir. Fakat Komisyon; yapısı, kuruluşu ve içeriği bakımından incelendiğinde sadece ismen yeni bir yapıya sahip olduğu görülecektir.

Kanun tasarısının temel amacı 1. maddesinde ifade edildiği üzere “kolluk şikayet sisteminin işlemlerini sağlamak, saydamlığını ve güvenilirliğini geliştirmek üzere kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idari merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemlerin merkezi bir sistemde kayıt altına alınması ve izlenmesi amacıyla Kolluk Gözetim Komisyonunun kurulması”dır. Ancak tasarı içeriğinin, amaç cümlesinde geçen saydamlık ve güvenilirliği tesis etmekten uzak olduğunun altı çizilmelidir. Söz konusu komisyon üyelerinin teşekkülü, komisyonun görev ve yetkileri, çalışma usûl ve esasları, çalışmaların çıktılarının kamuoyuyla paylaşılmasına ilişkin düzenlemeler; şeffaflıktan ziyade opaklığı, güvenilirlikten ziyade kuşkuyu oluşturmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatlarında görevli olan kolluk personelin, suç teşkil eden ve/veya hukuka aykırı eylem, tutum ve davranışları karşısında, vatandaşların haklarını araması ve bu hak ihlallerinin ortadan kaldırılması amacını güden bir kanunun; Birleşmiş Milletler ve Avrupa İnsan Hakları Beyanamesi ruhunu esas alması gerekirdi. Sivil bir anlayışla, demokratik bir bakışla Hükümetin, bu ihtiyacı ele alması ve kanun maddelerini bu perspektifle oluşturması beklenirdi.

Suçta bulaşan ve/veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışları sergileyen kolluk kuvvetleri Kanun Tasarısında yer aldığı üzere salt Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatlarında görevli olan kolluk personelinden oluşmamaktadır. Kanunun amacına ilişkin samimiyet; kapsamın gümrük muhafaza personelini, özel güvenlik birimlerini, köy korucularını, toplu taşıma gözetim görevlilerini, infaz koruma memurlarını ve hatta Milli İstihbarat Teşkilatı personelini ile askeri görevlerinden doğan suçları da kapsayacak biçimde genişletilmesi ile kısmen tesis edilebilirdi.

Komisyona teşekkülüne bakıldığında; bir başkan (İçişleri Bakanlığı Müsteşarı) ve 6 üyeden (Başbakanlık İnsan Hakları Başkanı, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanı, İçişleri Bakanlığı I. Hukuk Müşaviri, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü, birer üniversite öğretim üyesi ile serbest avukat) oluşan Kolluk Gözetim Komisyonunun merkezden atanan kimselerden oluştuğu, bu haliyle oluşumunun sivil olmadığı, siyasi iktidarın güdümünde olabilecek insanlar tarafından kurulduğu anlaşılmaktadır. Başbakanlık İnsan Hakları Başkanı, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanı, İçişleri Bakanlığı I. Hukuk Müşaviri, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü hâlihazırda bu görevleri yürüten kimselerdir. Bir şikayeti, tekrar ilgili kişilere yeniden aktarmanın, bürokrasiyi arttırmak dışında bir faydası olmayacağı gibi soruşturma sonucunun da sağlıklı olmayacağı öngörülebilir. Hâlbuki bu Komisyon en azından Fransa'daki gibi Meclislerin, Yargıtay'ın, Danıştay'ın, Sayıştay'ın ve diğer sivil toplum örgütlerinden alınacak komisyon üyesi önerileriyle kurulmalıydı. Yine komisyon üyeleri arasında sayılan birer üniversite öğretim üyesi ile serbest avukat, Adalet ve İçişleri Bakanlarının teklifi ve Bakanlar Kurulunun seçimiyle göreve gelmektedir. Üniversitelerin ceza ve ceza usûl hukuku anabilim dallarında görevli öğretim üyeleri arasından seçilecek bir üyenin Üniversite Senatosu tarafından belirlenmesi; baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip serbest avukatlardan olacak komisyon üyesinin de Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından belirlenmesi Komisyon oluşumunun daha demokratik hale getirilmesi ve bağımsız kararlar alabilmesi için elzemdir. Mevcut haliyle İçişleri Bakanlığı içinde mükerrer bir iç denetim birimi görünümünde olan Komisyonun, kuruluş biçiminin tamamen antidemokratik olduğunu ve sivil demokrasiye uygun olmadığını ifade etmek isteriz.

Gözetim mekanizmasının İngiltere muadiline bakıldığında, komisyonun bağımsız hareket etmekte ve hükümete karşı değil parlamentoya karşı sorumluluğunun bulunduğu görülmektedir. Yürütme ile ilişkisi sadece İçişleri Bakanı aracılığıyla rapor vermekten ibarettir. Mevcut uygulamada değişiklik için Komisyonun kuruluşundan işleyişine kadar yürütmeye bağlı kesilmelidir.

Sivil gözetime mahal vermeyen bu komisyonun karar alma süreçleri dahi hukuka mugayirdir. Bilindiği üzere *düşünce ve kanaat hürriyeti* normlar hiyerarşisinin en üstünde bulunan Anayasada temel bir hak olarak yer almaktadır. Herhangi bir konuda çekimserlik de bu bağlamda değerlendirilebileceğinden; tasarının çalışma usul ve esaslarının düzenlendiği maddede “Kararlarda çekimser oy kullanılamaz.” ifadesi Anayasa ile ihtilaf oluşturmakta; Anayasa ile tanınan hak ve hürriyetin kanun maddesiyle gasp edildiğini gözler önüne sermektedir.

Kanun tasarısının *ön inceleme ve disiplin soruşturması işlerine* ilişkin maddesinde “Söz konusu suçlarla ilgili ön incelemeler ve/veya disiplin soruşturmalarının valiliklerce veya kaymakamlıklarca yapılması halinde, bu işlemler imkanlar ölçüsünde mülki idare amirliği hizmetleri sınıfında bulunan görevliler tarafından yürütülür” ifadesiyle AİHM kararları tecrübesinin hiçe sayıldığını ve tekrar tekrar mahkum olunmalara davetiye çıkardığını görmekteyiz. Zira Türkiye aleyhine açılan davalarda verilen kararlar ehil kişiler tarafından soruşturmanın yürütülmemesi nedeniyle Türkiye’nin aleyhine sonuçlandığından; soruşturma ve incelemelerin ehil kişiler tarafından yürütülmesi ile tasarının geçmişte işlenen suçları da kapsayacak biçimde düzenlenmesi hayati önem taşımaktadır.

Son olarak tasarıda yer alan merkezi kayıt sisteminde, yurttaşın yapacağı ihbar ve şikayetler için dilekçe dışında dijital ortamda başvuru gibi süreç kolaylaştırıcı yöntemler ele alınmamıştır. Ayrıca TC kimlik numarası istenen dilekçe formu ile geçici koruma statüsünde yer alan sığınmacılar, göçmenler ve yabancı uyruklu insanların kolluk denetim mekanizmasına erişimi tasarıda engellenmiştir.

Yukarıda sıraladığımız sebeplerle Kanun Tasarısına mevcut hali ile karşı olduğumuzu arz ederiz.

Celal Doğan
İstanbul

Hüda Kaya
İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

Uzun zamandır gündemde olan Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı, yeni bir komisyon oluşturmaktan başka esasen pek fazla bir yenilik getirmemektedir. Kolluk kuvvetleri ile ilgili işleyen bir disiplin, inceleme ve soruşturma rejimi zaten vardır. AB Mevzuatı sivil ve bağımsız bir gözetim komisyonunun kurulmasını öngörmesine rağmen, komisyonun 7 üyesinin 5'i doğrudan, 2'si de dolaylı olarak idare tarafından belirlenmektedir.

Tasarı'nın 3. Maddesinde belirtilen komisyonun oluşturulmasında sivil unsurlar vardır ancak, bunların çoğunluğu siyasi irade tarafından atanan üst düzey bürokratlardır. Bu durum komisyonun bağımsızlığı ve tarafsızlığı bakımından tartışmaları beraberinde getireceği gibi, işyükü yoğun olan bürokratların görevlendirilmiş olmaları, komisyonun etkin ve verimli bir şekilde görev yapamayacağı kanaatini güçlendirmektedir.

Tasarı'nın 3. Maddesinde Kolluk Gözetim Komisyonu'nun kuruluşunda Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürü yer almaktadır, ancak Adalet Bakanlığı bünyesinde görev yapan İnfaz Koruma Memurları kapsama dahil değildir. Bilindiği üzere mülki idare amirleri illerinde ve ilçelerinde güvenlikten ve asayişten sorumludurlar. İller İdaresi Genel Müdürlüğü de 5442 Sayılı İller İdaresi Kanunu'nun yürütücüsüdür. Bu bakımdan komisyonda Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürü yerine İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürü'nün yer alması daha uygun ve isabetli olacaktır.

Tasarıda komisyonu adı Kolluk Gözetim Komisyonu olarak geçmesine rağmen, görevleri kayıt altına alma ve izleme ile sınırlı kalmamış, 8. Maddede ön inceleme ve disiplin soruşturması işlemlerine de yer verilmiştir. Kolluk Gözetim Komisyonu'nun inceleme ve teftiş alanına da müdahil olması, tasarının esas amacı olan “gözetim” fonksiyonunun aşılıp, denetim alanına girilmesi anlamına gelmektedir.

Ayrıca yılların birikim ve uzmanlığı ile temayüz etmiş, ülkemiz için önemli bir değer olan İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu'nun yanında ikinci bir kurul oluşturuluyor algısı, son derece sakıncalıdır. Tasarı bu haliyle İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu'nu fonksiyon, insan kaynakları ve diğer yönlerden zayıflatılması ve etkisizleştirilmesi sonucunu doğuracak bir mahiyet arz etmektedir.

Nihayet Tasarı'nın AB mevzuatına uyum kapsamında yasak savma kabilinden, günü kurtarmak ve şekil şartlarını yerine getirmekten öte bir değişim ve yenilik getirmeyeceği değerlendirilmektedir.

Açıklanan sebeplerle, 1/688 Sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'na muhalif olduğumuzu bilgilerinize arz ederiz. (07 Nisan 2016)

Nuri Okutan
Isparta

Edip Semih Yalçın
İstanbul

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**KOLLUK GÖZETİM KOMİSYONU KURULMASI
VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; kolluk şikâyet sisteminin daha etkili ve hızlı işlemlerini sağlamak, saydamlığını ve güvenilirliğini geliştirmek üzere, kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idarî merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemlerin merkezî bir sistemde kayıt altına alınması ve izlenmesi amacıyla Kolluk Gözetim Komisyonunun kurulması, Komisyonun görevleri, yetkileri ve çalışma yöntemi ile kolluk şikâyet sistemine yönelik diğer idarî tedbirlere ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Kanun, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında görevli kolluk personelinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili olarak idarî merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemleri kapsar.

(3) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında görevli kolluk personelinin askerî görevlerinden doğan suçları, bu Kanunun kapsamı dışındadır.

(4) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu,

b) 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun, hükümleri saklıdır.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**KOLLUK GÖZETİM KOMİSYONU KURULMASI
HAKKINDA KANUN TASARISI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; kolluk şikâyet sisteminin daha etkili ve hızlı işlemlerini sağlamak, saydamlığını ve güvenilirliğini geliştirmek üzere, kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idarî merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemlerin merkezî bir sistemde kayıt altına alınması ve izlenmesi amacıyla Kolluk Gözetim Komisyonunun kurulması, Komisyonun görevleri, yetkileri ve çalışma yöntemi ile kolluk şikâyet sistemine yönelik diğer idarî tedbirlere ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Kanun, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında görevli kolluk personelinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili olarak idarî merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemleri kapsar.

(3) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında görevli kolluk personelinin askerî görevlerinden doğan suçları, bu Kanunun kapsamı dışındadır.

(4) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu,

b) 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun, hükümleri saklıdır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bağlı kuruluşlar: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı,

b) Bakan: İçişleri Bakanını,

c) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,

ç) Başkan: Kolluk Gözetim Komisyonu Başkanını,

d) İhbar: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, herhangi bir kişi tarafından yetkili mercilere bildirilmesini,

e) Kolluk: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlamak için kanunların ve kanunlara dayanarak yetkili makamların verdiği görevleri yerine getiren görevlileri,

f) Kolluk şikâyet sistemi: Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idarî merciler tarafından yapılan iş ve işlemler ile uygulamaların bütünü,

g) Komisyon: Kolluk Gözetim Komisyonunu,

ğ) Kurul: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulunu,

h) Kurul Başkanı: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanını,

ı) Merkezî kayıt sistemi: Kolluk Gözetim Komisyonu ile bağlı kuruluşlar, valilikler ve kaymakamlıklar arasında, kolluk görevlileri hakkında idarî mercilerce yürütülen ceza ve disiplin işlemleriyle ilgili olarak gerekli bilgilerin kaydedilmesi ve yapılan uygulamaların izlenmesi amacıyla oluşturulan veri tabanını,

i) Müsteşar: İçişleri Bakanlığının Müsteşarını,

j) Şikâyet: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, bunlardan zarar gören veya mağdur olanlar ya da bunların kanunî temsilcileri veya ikinci derece dâhil, ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları tarafından, yetkili mercilere bildirilmesini,

ifade eder.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bağlı kuruluşlar: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı,

b) Bakan: İçişleri Bakanını,

c) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,

ç) Başkan: Kolluk Gözetim Komisyonu Başkanını,

d) İhbar: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, herhangi bir kişi tarafından yetkili mercilere bildirilmesini,

e) Kolluk: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlamak için kanunların ve kanunlara dayanarak yetkili makamların verdiği görevleri yerine getiren görevlileri,

f) Kolluk şikâyet sistemi: Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idarî merciler tarafından yapılan iş ve işlemler ile uygulamaların bütünü,

g) Komisyon: Kolluk Gözetim Komisyonunu,

ğ) Kurul: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulunu,

h) Kurul Başkanı: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanını,

ı) Merkezî kayıt sistemi: Kolluk Gözetim Komisyonu ile bağlı kuruluşlar, valilikler ve kaymakamlıklar arasında, kolluk görevlileri hakkında idarî mercilerce yürütülen ceza ve disiplin işlemleriyle ilgili olarak gerekli bilgilerin kaydedilmesi ve yapılan uygulamaların izlenmesi amacıyla oluşturulan veri tabanını,

i) Müsteşar: İçişleri Bakanlığının Müsteşarını,

j) Şikâyet: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, bunlardan zarar gören veya mağdur olanlar ya da bunların kanunî temsilcileri veya ikinci derece dâhil, ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları tarafından, yetkili mercilere bildirilmesini,

ifade eder.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev ve Yetkiler

Kuruluş

MADDE 3- (1) Bu Kanunla verilen görevleri, kendi yetki ve sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirmek üzere Kolluk Gözetim Komisyonu kurulmuştur. Komisyon, İçişleri Bakanlığı bünyesinde sürekli kurul olarak görev yapar.

(2) Komisyon; Müsteşarın başkanlığında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanı, Kurul Başkanı, Bakanlık I. Hukuk Müşaviri, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü, üniversitelerin ceza ve ceza usul hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyeleri arasından Bakanın teklif edeceği üç aday ile baro başkanı seçilme yeterliğine sahip serbest avukatlar arasından Adalet Bakanının teklif edeceği üç aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek birer üyeden oluşur.

(3) Öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından seçilecek üyelerin, seçilmelerinden önceki son beş yıl içinde herhangi bir siyasi partiyle üyelik veya başka türde bir görev ilişkilerinin bulunmaması şarttır.

(4) Komisyon üyeliklerine öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından seçilecek üyelerin görev süresi dört yıldır. Süresi dolan üyeler, aynı usulle yeniden seçilebilir. Bu üyeler, üyelikleri süresince Komisyondaki görevlerinden alınmazlar. Ancak, üyeler, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş göremez hâle gelmeleri veya görevlendirmeye ilişkin şartları kaybetmeleri ya da seçilmeleri sırasında bu şartları taşımadıklarının daha sonra tespit edilmesi hâlinde, görevlendirildikleri usule göre süreleri dolmadan görevlerinden alınır. Bu üyelerin Komisyondaki görevlerinden doğan suçlarından dolayı, özel kanunlarındaki hükümler uygulanır. Komisyonun bu üyeleri mazeretsiz olarak arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam dört toplantıya katılmadıkları takdirde,

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev ve Yetkiler

Kuruluş

MADDE 3- (1) Bu Kanunla verilen görevleri, kendi yetki ve sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirmek üzere Kolluk Gözetim Komisyonu kurulmuştur. Komisyon, İçişleri Bakanlığı bünyesinde sürekli kurul olarak görev yapar.

(2) Komisyon; Müsteşarın başkanlığında, Türkiye İnsan Hakları Kurumu Başkanı, Kurul Başkanı, Bakanlık I. Hukuk Müşaviri, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü, üniversitelerin ceza ve ceza usul hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyeleri arasından Bakanın teklif edeceği üç aday ile baro başkanı seçilme yeterliğine sahip serbest avukatlar arasından Adalet Bakanının teklif edeceği üç aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek birer üyeden oluşur.

(3) Öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından seçilecek üyelerin, seçilmelerinden önceki son beş yıl içinde herhangi bir siyasi partiyle üyelik veya başka türde bir görev ilişkilerinin bulunmaması şarttır.

(4) Komisyon üyeliklerine öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından seçilecek üyelerin görev süresi dört yıldır. Süresi dolan üyeler, aynı usulle yeniden seçilebilir. Bu üyeler, üyelikleri süresince Komisyondaki görevlerinden alınmazlar. Ancak, üyeler, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş göremez hâle gelmeleri veya görevlendirmeye ilişkin şartları kaybetmeleri ya da seçilmeleri sırasında bu şartları taşımadıklarının daha sonra tespit edilmesi hâlinde, görevlendirildikleri usule göre süreleri dolmadan görevlerinden alınır. Bu üyelerin Komisyondaki görevlerinden doğan suçlarından dolayı, özel kanunlarındaki hükümler uygulanır. Komisyonun bu üyeleri mazeretsiz olarak arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam dört toplantıya katılmadıkları takdirde,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Komisyona kararıyla üyelikleri sona erer. Bu fıkrada belirtilen nedenlerle veya başka herhangi bir nedenle boşalan üyelikler için, ilgisine göre ikinci fıkrada belirtilen usûle göre en geç bir ay içinde yeni görevlendirme yapılır. Bu şekilde görevlendirilen üyeler, yerine görevlendirildikleri üyenin görev süresini tamamlar.

(5) Komisyon, bu Kanunla verilen görev ve yetkileri, kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi Komisyonun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez, tavsiye veya telkinde bulunamaz.

Görev ve yetkiler

MADDE 4- (1) Komisyonun görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

a) Kolluk şikâyet sisteminin işleyişine dair ilkeleri tespit ederek, bunlarla ilgili olarak Bakanlığa önerilerde bulunmak, bu konudaki uygulamaları izlemek ve sistemin işleyişinde kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak.

b) Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı gerektiğinde yetkili merciler tarafından haklarında disiplin soruşturması yapılmasını istemek.

c) Kolluk şikâyet sisteminin işleyişiyle ilgili konularda teftiş ve denetim yapılması için Bakanlığa önerilerde bulunmak, bu teftiş ve denetimler sonucunda düzenlenen raporları değerlendirmek, tespit edilen eksiklikler konusunda alınması gereken idarî tedbirleri belirleyerek Bakanlığa önermek ve bu raporlardan uygun gördüklerini kamuoyuna açıklamak.

ç) Merkezî kayıt sisteminin etkili bir şekilde işlemesi ve geliştirilmesi için Bakanlığa önerilerde bulunmak ve bu sistemin işleyişini izlemek.

d) Merkezî kayıt sisteminden elde edilecek veri ve bilgilere ilişkin istatistikler hazırlamak, veri tabanı oluşturmak, elde edilen veri ve

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Komisyona kararıyla üyelikleri sona erer. Bu fıkrada belirtilen nedenlerle veya başka herhangi bir nedenle boşalan üyelikler için, ilgisine göre ikinci fıkrada belirtilen usule göre en geç bir ay içinde yeni görevlendirme yapılır. Bu şekilde görevlendirilen üyeler, yerine görevlendirildikleri üyenin görev süresini tamamlar.

(5) Komisyon, bu Kanunla verilen görev ve yetkileri, kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi Komisyonun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez, tavsiye veya telkinde bulunamaz.

Görev ve yetkiler

MADDE 4- (1) Komisyonun görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

a) Kolluk şikâyet sisteminin işleyişine dair ilkeleri tespit ederek, bunlarla ilgili olarak Bakanlığa önerilerde bulunmak, bu konudaki uygulamaları izlemek ve sistemin işleyişinde kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak.

b) Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı gerektiğinde yetkili merciler tarafından haklarında disiplin soruşturması yapılmasını istemek.

c) Kolluk şikâyet sisteminin işleyişiyle ilgili konularda teftiş ve denetim yapılması için Bakanlığa önerilerde bulunmak, bu teftiş ve denetimler sonucunda düzenlenen raporları değerlendirmek, tespit edilen eksiklikler konusunda alınması gereken idarî tedbirleri belirleyerek Bakanlığa önermek ve bu raporlardan uygun gördüklerini kamuoyuna açıklamak.

ç) Merkezî kayıt sisteminin etkili bir şekilde işlemesi ve geliştirilmesi için Bakanlığa önerilerde bulunmak ve bu sistemin işleyişini izlemek.

d) Merkezî kayıt sisteminden elde edilecek veri ve bilgilere ilişkin istatistikler hazırlamak, veri tabanı oluşturmak, elde edilen veri ve

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

bilgilerin analizini yapmak veya yaptırmak, strateji belirlenmesine ve uygulamaya ilişkin önerilerde bulunmak ve gerekli görülen hâllerde bu analizlerin sonuçlarını kamuoyuna duyurmak.

e) Görev alanına giren konularda tespit, görüş ve öneriler içeren yıllık raporlar hazırlamak ve bu raporları her yıl Mart ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ile Başbakanlığa göndermek ve kamuoyuna açıklamak.

f) Kolluk görevlilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik araştırmalar yapmak veya yaptırmak, kolluk hizmetlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik olarak yapılan çalışmalarını izlemek, değerlendirmek ve bu konularda Bakanlığa önerilerde bulunmak.

g) Kolluk etik ilkelerinin uygulanmasını izlemek; bu ilkelerin etkin bir şekilde uygulanması konusunda yetkili makamlara önerilerde bulunmak ve bu konuda kolluk teşkilâtı ve diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak.

ğ) Kolluk şikâyet sistemine kamuoyunun duyduğu güveni ölçmek ve halkın sisteme ilişkin görüş ve düşüncelerini değerlendirmek amacıyla en az iki yılda bir olmak üzere kamuoyu araştırmaları yapmak veya yaptırmak.

h) Görev alanına giren konularda üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve ilgili sivil toplum kuruluşları ile iletişim kurmak ve işbirliği yapmak.

ı) Kolluğun hizmet içi eğitim programlarıyla ilgili olarak yetkili birimlere görüş bildirmek ve önerilerde bulunmak.

i) Görev alanına giren konularla ilgili mevzuat düzenlemeleri hakkında görüş bildirmek.

(2) Kolluk görevlilerinin disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili ihbar ve şikâyetlerin Komisyona intikal etmesi veya Komisyon tarafından re'sen öğrenilmesi üzerine, Komisyon, Kurul Başkanlığından, söz konusu ihbar veya şikâyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde disiplin soruşturması

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bilgilerin analizini yapmak veya yaptırmak, strateji belirlenmesine ve uygulamaya ilişkin önerilerde bulunmak ve gerekli görülen hâllerde bu analizlerin sonuçlarını kamuoyuna duyurmak.

e) Görev alanına giren konularda tespit, görüş ve öneriler içeren yıllık raporlar hazırlamak ve bu raporları her yıl Mart ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ile Başbakanlığa göndermek ve kamuoyuna açıklamak.

f) Kolluk görevlilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik araştırmalar yapmak veya yaptırmak, kolluk hizmetlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik olarak yapılan çalışmalarını izlemek, değerlendirmek ve bu konularda Bakanlığa önerilerde bulunmak.

g) Kolluk etik ilkelerinin uygulanmasını izlemek; bu ilkelerin etkin bir şekilde uygulanması konusunda yetkili makamlara önerilerde bulunmak ve bu konuda kolluk teşkilâtı ve diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak.

ğ) Kolluk şikâyet sistemine kamuoyunun duyduğu güveni ölçmek ve halkın sisteme ilişkin görüş ve düşüncelerini değerlendirmek amacıyla en az iki yılda bir olmak üzere kamuoyu araştırmaları yapmak veya yaptırmak.

h) Görev alanına giren konularda üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve ilgili sivil toplum kuruluşları ile iletişim kurmak ve işbirliği yapmak.

ı) Kolluğun hizmet içi eğitim programlarıyla ilgili olarak yetkili birimlere görüş bildirmek ve önerilerde bulunmak.

i) Görev alanına giren konularla ilgili mevzuat düzenlemeleri hakkında görüş bildirmek.

(2) Kolluk görevlilerinin disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili ihbar ve şikâyetlerin Komisyona intikal etmesi veya Komisyon tarafından resen öğrenilmesi üzerine, Komisyon, Kurul Başkanlığından, söz konusu ihbar veya şikâyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde disiplin soruşturması

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

açılmasını isteyebilir. Bu istem üzerine, Kurul Başkanlığınca genel disiplin hükümlerine göre işlem yapılır.

(3) Daha önce disiplin amirlerince disiplin soruşturması yapılmasına gerek görülmemiş olan ihbar veya şikâyetler hakkında da ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Birinci fıkranın (d) ve (e) bentleri uyarınca kamuoyuna yapılacak açıklamalarda, 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununda yer alan sınırlamalar dikkate alınır.

Çalışma usûl ve esasları

MADDE 5- (1) Komisyon, en az ayda bir defa olmak üzere, gerekli hâllerde toplanır. Toplantıları Başkan yönetir. Komisyon, Başkanın isteğiyle veya Başkan dışında en az üç üyenin birlikte talep etmesi hâlinde, Başkan tarafından olağanüstü toplantıya çağrılır. Başkanın, izin, hastalık veya başka bir nedenle görevde bulunmadığı hâllerde Kurul Başkanı, Başkana vekâlet eder.

(2) Komisyon, en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır ve en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla karar alır. Kararlarda çekimser oy kullanılamaz.

(3) Toplantı gündemi Başkan tarafından belirlenerek, toplantıdan en az üç gün önce üyelere bildirilir. Gündeme yeni madde eklenebilmesi için toplantıda üyelere birinin öneride bulunması ve önerilen maddenin Komisyon tarafından kabul edilmesi gerekir.

(4) İhtiyaç duyulması hâlinde, gündemdeki konularla ilgili olarak görüşlerinden yararlanılmak üzere, kamu görevlileri, özel kuruluşların temsilcileri veya uzmanlar, Başkan tarafından Komisyon toplantılarına davet edilebilir. Ancak, Komisyon kararları, toplantıya dışarıdan katılanların yanında alınamaz.

(5) Komisyon kararları tutanakla tespit edilir ve karar tutanağı, toplantı esnasında veya en geç toplantıyı izleyen beş iş günü içinde, toplantıya katılan tüm üyeler tarafından imzalanır.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

açılmasını isteyebilir. Bu istem üzerine, Kurul Başkanlığınca genel disiplin hükümlerine göre işlem yapılır.

(3) Daha önce disiplin amirlerince disiplin soruşturması yapılmasına gerek görülmemiş olan ihbar veya şikâyetler hakkında da ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Birinci fıkranın (d) ve (e) bentleri uyarınca kamuoyuna yapılacak açıklamalarda, 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununda yer alan sınırlamalar dikkate alınır.

Çalışma usul ve esasları

MADDE 5- (1) Komisyon, en az ayda bir defa olmak üzere, gerekli hâllerde toplanır. Toplantıları Başkan yönetir. Komisyon, Başkanın isteğiyle veya Başkan dışında en az üç üyenin birlikte talep etmesi hâlinde, Başkan tarafından olağanüstü toplantıya çağrılır. Başkanın, izin, hastalık veya başka bir nedenle görevde bulunmadığı hâllerde Kurul Başkanı, Başkana vekâlet eder.

(2) Komisyon, en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır ve en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla karar alır. Kararlarda çekimser oy kullanılamaz.

(3) Toplantı gündemi Başkan tarafından belirlenerek, toplantıdan en az üç gün önce üyelere bildirilir. Gündeme yeni madde eklenebilmesi için toplantıda üyelere birinin öneride bulunması ve önerilen maddenin Komisyon tarafından kabul edilmesi gerekir.

(4) İhtiyaç duyulması hâlinde, gündemdeki konularla ilgili olarak görüşlerinden yararlanılmak üzere, kamu görevlileri, özel kuruluşların temsilcileri veya uzmanlar, Başkan tarafından Komisyon toplantılarına davet edilebilir. Ancak, Komisyon kararları, toplantıya dışarıdan katılanların yanında alınamaz.

(5) Komisyon kararları tutanakla tespit edilir ve karar tutanağı, toplantı esnasında veya en geç toplantıyı izleyen beş iş günü içinde, toplantıya katılan tüm üyeler tarafından imzalanır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(6) Başkan ve üyeler, kendileri, eşleri, evlatlıkları ve üçüncü derece dâhil, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci derece dâhil, ikinci dereceye kadar kayın hısımlarıyla ilgili veya kişisel menfaat ilişkisi içinde oldukları konularda müzakere ve oylamaya katılamaz. Bu durum karar metninde ayrıca belirtilir.

(7) Aksi kararlaştırılmadıkça, Komisyon toplantılarındaki müzakereler gizlidir.

(8) Komisyon, gerekli gördüğü durumlarda kararlarını, kişisel verilerin gizliliği ilkesine uygun olarak uygun vasıtalarla kamuoyuna duyurabilir.

(9) Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları, kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, Komisyonun istediği bilgi ve belgeleri talebi hâlinde Komisyona vermek zorundadır.

(10) Komisyonun faaliyetleri ve diğer ihtiyaçları ile yolluk giderleri için, her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konulur.

(11) Başkan ve üyeler ile bu Kanunla verilen görevleri yürüten personel, görevlerini yerine getirmeleri sırasında edindikleri gizli bilgileri, kişisel verileri, ticarî sırları ve bunlara ilişkin belgeleri, kanunlarla yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar ve kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamazlar. Bu yükümlülük, görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sekretarya, Kayıt İşleri ve Diğer İdarî İşlemler

Sekretarya

MADDE 6- (1) Komisyonun sekretarya hizmetleri, Kurul Başkanlığı tarafından yerine getirilir. Komisyonun sekretarya hizmetlerinin etkili şekilde yürütülmesini temin etmek üzere, Kurul bünyesinde şube müdürlükleri oluşturulur ve bu hizmetlerin sevk ve idaresinde Kurul Başkanına yardımcı olmak üzere, en az beş yıllık meslekî kıdeme sahip bir mülkiye başmüfettişi, Kurul Başkanının önerisi ve Başkanın teklifi üzerine Bakan onayı ile görevlendirilir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(6) Başkan ve üyeler, kendileri, eşleri, evlatlıkları ve üçüncü derece dâhil, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci derece dâhil, ikinci dereceye kadar kayın hısımlarıyla ilgili veya kişisel menfaat ilişkisi içinde oldukları konularda müzakere ve oylamaya katılamaz. Bu durum karar metninde ayrıca belirtilir.

(7) Aksi kararlaştırılmadıkça, Komisyon toplantılarındaki müzakereler gizlidir.

(8) Komisyon, gerekli gördüğü durumlarda kararlarını uygun vasıtalarla kamuoyuna duyurabilir. 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümleri saklıdır.

(9) Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları, kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, Komisyonun istediği bilgi ve belgeleri talebi hâlinde Komisyona vermek zorundadır.

(10) Komisyonun faaliyetleri ve diğer ihtiyaçları ile yolluk giderleri için, her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konulur.

(11) Başkan ve üyeler ile bu Kanunla verilen görevleri yürüten personel, görevlerini yerine getirmeleri sırasında edindikleri gizli bilgileri, kişisel verileri, ticarî sırları ve bunlara ilişkin belgeleri, kanunlarla yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar ve kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamazlar. Bu yükümlülük, görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sekretarya, Kayıt İşleri ve Diğer İdarî İşlemler

Sekretarya

MADDE 6- (1) Komisyonun sekretarya hizmetleri, Kurul Başkanlığı tarafından yerine getirilir. Komisyonun sekretarya hizmetlerinin etkili şekilde yürütülmesini temin etmek üzere, Kurul bünyesinde şube müdürlükleri oluşturulur. Bu hizmetlerin sevk ve idaresinde Kurul Başkanına yardımcı olmak üzere, en az beş yıllık meslekî kıdeme sahip bir mülkiye başmüfettişi, Kurul Başkanının önerisi ve Başkanın teklifi üzerine Bakan onayı ile görevlendirilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(2) Sekreteryâ hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usûl ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Merkezî kayıt sistemi

MADDE 7- (1) Komisyon ile bağılı kuruluşlar, valilikler ve kaymakamlıklar arasında, kolluk görevlileri hakkında idarî mercilerce yürütülen ceza ve disiplin işlemleriyle ilgili olarak, dördüncü fıkrada belirtilen bilgilerin kaydedilmesi ve yapılan uygulamaların izlenmesi amacıyla, Bakanlıkça merkezî kayıt sistemi kurulur. Kolluk görevlileri hakkında Komisyona ve/veya diğer idarî mercilere yapılan her türlü ihbar ve şikâyet, merkezî kayıt sisteminden bir numara verilerek kayıt altına alınır ve bu numara ihbar veya şikâyetinde bulunan kişilere tebliğ edilir. İdarî merciler tarafından re'sen tespit edilen ve işlem yapılmasını gerektiren fiil ve hâller için de merkezî kayıt sisteminden bir numara verilir.

(2) İhbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ilgili olduğu kişi veya olayların belirtilmesi, iddiaların ciddî bulgu ve belgelere dayanması, dilekçe sahibinin adı, soyadı ve imzası ile iş veya yerleşim yeri adresinin ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının doğru olarak bildirilmesi zorunludur. Bu şartları taşımadığı, doğrudan veya yapılan araştırma sonucunda anlaşılan ihbar ve şikâyetlerle ilgili olarak, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerce veya disiplin amirlerince, 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ya da disiplin mevzuatına göre işlem yapılmaz ve bu durum ihbar veya şikâyetinde bulunan kişilere bildirilir. Ancak iddiaların sıhhatinin şüphey mahâl vermeyecek belgelerle ortaya konulmuş olması hâlinde adı, soyadı, imzası ile iş veya yerleşim yeri adresinin ve Türkiye Cumhuriyeti Kimlik numarasının doğruluğu şartı aranmaz. İşleme konulmayan ihbar ve şikâyetlerle ilgili bilgiler de merkezî kayıt sistemine işlenir. İhbar veya şikâyetinde bulunan kişilerin kimlik bilgileri gizli tutulur.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Sekreteryâ hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Merkezî kayıt sistemi

MADDE 7- (1) Komisyon ile bağılı kuruluşlar, valilikler ve kaymakamlıklar arasında, kolluk görevlileri hakkında idarî mercilerce yürütülen ceza ve disiplin işlemleriyle ilgili olarak, dördüncü fıkrada belirtilen bilgilerin kaydedilmesi ve yapılan uygulamaların izlenmesi amacıyla, Bakanlıkça merkezî kayıt sistemi kurulur. Kolluk görevlileri hakkında Komisyona ve/veya diğer idarî mercilere yapılan her türlü ihbar ve şikâyet, merkezî kayıt sisteminden bir numara verilerek kayıt altına alınır ve bu numara ihbar veya şikâyetinde bulunan kişilere tebliğ edilir. İdarî merciler tarafından resen tespit edilen ve işlem yapılmasını gerektiren fiil ve hâller için de merkezî kayıt sisteminden bir numara verilir.

(2) İhbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ilgili olduğu kişi veya olayların belirtilmesi, iddiaların ciddî bulgu ve belgelere dayanması, dilekçe sahibinin adı, soyadı ve imzası ile iş veya yerleşim yeri adresinin ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının doğru olarak bildirilmesi zorunludur. Bu şartları taşımadığı, doğrudan veya yapılan araştırma sonucunda anlaşılan ihbar ve şikâyetlerle ilgili olarak, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerce veya disiplin amirlerince, 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ya da disiplin mevzuatına göre işlem yapılmaz ve bu durum ihbar veya şikâyetinde bulunan kişilere bildirilir. Ancak iddiaların sıhhatinin şüphey mahâl vermeyecek belgelerle ortaya konulmuş olması hâlinde adı, soyadı, imzası ile iş veya yerleşim yeri adresinin ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının doğruluğu şartı aranmaz, işleme konulmayan ihbar ve şikâyetlerle ilgili bilgiler de merkezî kayıt sistemine işlenir. İhbar veya şikâyetinde bulunan kişilerin kimlik bilgileri gizli tutulur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(3) Merkezî kayıt sistemine işlenen veriler, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu uygulamasında kişisel veri sayılır.

(4) Merkezî kayıt sistemine, ihbar veya şikâyete konu olayın özeti ve yapılan işlemlerin yanı sıra, mevcut ise dilekçe sahibinin adı ve soyadı ile iş veya yerleşim yeri adres bilgileri ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası işlenir. Bu bilgilere ilaveten, ihbarcı veya şikâyetçinin isteğine bağlı olarak merkezî kayıt sistemine işlenecek kişisel bilgiler ile bu sistemin işleyişine ilişkin usûl ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Ön inceleme ve disiplin soruşturması işlemleri

MADDE 8- (1) Ön inceleme ve disiplin

soruşturması işlemleri aşağıdaki usûle göre yürütülür:

a) Kolluk görevlilerinin suç işledikleri yönünde 7 nci maddenin ikinci fıkrasındaki şartlara uygun herhangi bir ihbar veya şikâyet alındığında ya da böyle bir durum doğrudan öğrenildiğinde, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerce ve/veya disiplin amirlerince 4483 sayılı Kanun ve/veya kolluk görevlilerinin tâbi oldukları disiplin mevzuatı uyarınca gerekli işlemler yerine getirilir.

b) Kolluk görevlilerince işlendiği iddia edilen veya doğrudan öğrenilen; öldürme, kasten yaralama, işkence, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması ve suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçları ile örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili ön incelemelerin ve/veya disiplin soruşturmalarının mülkiye müfettişleri tarafından yapılması esastır. Olayın niteliğinin gerektirdiği hâllerde, ön incelemeyi ve/veya disiplin soruşturmasını yürüten mülkiye müfettişleriyle birlikte görev yapmak üzere bağlı kuruluşların müfettişleri de görevlendirilebilir. Söz konusu suçlarla ilgili ön incelemeler ve/veya disiplin soruşturmalarının valiliklerce veya kaymakamlıklarca yapılması hâlinde, bu işlemler imkânlar ölçüsünde mülki idare amirliği hizmetleri sınıfında bulunan görevliler tarafından yürütülür.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) Merkezî kayıt sistemine işlenen veriler, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu uygulamasında kişisel veri sayılır.

(4) Merkezî kayıt sistemine, ihbar veya şikâyete konu olayın özeti ve yapılan işlemlerin yanı sıra, mevcut ise dilekçe sahibinin adı ve soyadı ile iş veya yerleşim yeri adres bilgileri ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası işlenir. Bu bilgilere ilaveten, ihbarcı veya şikâyetçinin isteğine bağlı olarak merkezî kayıt sistemine işlenecek kişisel bilgiler ile bu sistemin işleyişine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Ön inceleme ve disiplin soruşturması işlemleri

MADDE 8- (1) Ön inceleme ve disiplin

soruşturması işlemleri aşağıdaki usule göre yürütülür:

a) Kolluk görevlilerinin suç işledikleri yönünde 7 nci maddenin ikinci fıkrasındaki şartlara uygun herhangi bir ihbar veya şikâyet alındığında ya da böyle bir durum doğrudan öğrenildiğinde, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerce ve/veya disiplin amirlerince 4483 sayılı Kanun ve/veya kolluk görevlilerinin tâbi oldukları disiplin mevzuatı uyarınca gerekli işlemler yerine getirilir.

b) Kolluk görevlilerince işlendiği iddia edilen veya doğrudan öğrenilen; öldürme, kasten yaralama, işkence, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması ve suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçları ile örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili ön incelemelerin ve/veya disiplin soruşturmalarının mülkiye müfettişleri tarafından yapılması esastır. Olayın niteliğinin gerektirdiği hâllerde, ön incelemeyi ve/veya disiplin soruşturmasını yürüten mülkiye müfettişleriyle birlikte görev yapmak üzere bağlı kuruluşların müfettişleri de görevlendirilebilir. Söz konusu suçlarla ilgili ön incelemeler ve/veya disiplin soruşturmalarının valiliklerce veya kaymakamlıklarca yapılması hâlinde, bu işlemler imkânlar ölçüsünde mülki idare amirliği hizmetleri sınıfında bulunan görevliler tarafından yürütülür.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) Ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmasını icra etmek üzere mülkiye müfettişi görevlendirilmesi durumunda, diğer idari mercilerce başlatılmış olan ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmaları, mülkiye müfettişine devredilir.

ç) Cumhuriyet savcılarının doğrudan soruşturma yapabilmelerine ilişkin özel hükümler saklıdır.

(2) Kurul Başkanlığınca, bu madde ve 4 üncü madde hükümleri çerçevesinde verilen görevleri yürütmek üzere yeteri kadar mülkiye müfettişi tahsis edilir. Bu müfettişlere bu görevlerinin haricinde başka bir görev verilmez ve bunlar görev alanlarıyla ilgili konularda düzenli hizmet içi eğitime tâbi tutulurlar. Bu müfettişlerin belirlenmesine ilişkin esaslar, görevlendirilme yöntemi ve hizmet içi eğitimleri ile benzeri hususlar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

(3) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askerî görevleri dışındaki görevlerini ilgilendiren ve disiplin cezasını gerektiren filleri tespit edildiğinde, Bakanın emri veya onayı üzerine mülkiye müfettişlerince gerekli idarî soruşturma yapılır ve bir rapor düzenlenerek Bakanlık aracılığıyla anılan komutanlıklara gönderilir. Mülkiye müfettişlerince yapılan bu idarî soruşturmalar, 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen disiplin hazırlık soruşturması niteliğindedir. İdarî soruşturmalar sonucunda, nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum amiri, 477 sayılı Kanunun 15 inci maddesi hükmü gereğince işlem yapar ve bağlı olduğu komutanlık vasıtasıyla sonuç hakkında Komisyona bilgi verir.

(4) Cumhuriyet savcıları, kolluk görevlileri hakkında görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri suçlar ile kişisel suçları sebebiyle soruşturma başlatmaları hâlinde, durumu, personelin ilgisine göre, Bakanlığa,

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) Ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmasını icra etmek üzere mülkiye müfettişi görevlendirilmesi durumunda, diğer idarî mercilerce başlatılmış olan ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmaları, mülkiye müfettişine devredilir.

ç) Cumhuriyet savcılarının doğrudan soruşturma yapabilmelerine ilişkin özel hükümler saklıdır.

(2) Kurul Başkanlığınca, bu madde ve 4 üncü madde hükümleri çerçevesinde verilen görevleri yürütmek üzere yeteri kadar mülkiye müfettişi tahsis edilir. Bu müfettişlere bu görevlerinin haricinde başka bir görev verilmez ve bunlar görev alanlarıyla ilgili konularda düzenli hizmet içi eğitime tâbi tutulurlar. Bu müfettişlerin belirlenmesine ilişkin esaslar, görevlendirilme yöntemi ve hizmet içi eğitimleri ile benzeri hususlar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

(3) Cumhuriyet savcıları, kolluk görevlileri hakkında görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri suçlar ile kişisel suçları sebebiyle soruşturma başlatmaları hâlinde, durumu, personelin ilgisine göre, Bakanlığa, valiliğe veya kaymakamlığa en geç yedi iş günü içerisinde bildirir. Bakanlık, valilik ve kaymakamlıklar ile idarî soruşturmayı yürüten görevliler, soruşturmanın gizliliğine zarar verilmemesine yönelik gerekli tüm tedbirleri alır.

(4) Şikâyetçi ile ihbar veya şikâyet edilen kolluk görevlileri, yapılan disiplin soruşturmasının safahatı hakkında, ilgisine göre Bakanlık, valilik veya kaymakamlıklarca en az iki ayda bir bilgilendirilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

valiliğe veya kaymakamlığa en geç yedi iş günü içerisinde bildirir. Bakanlık, valilik ve kaymakamlıklar ile idarî soruşturmayı yürüten görevliler, soruşturmanın gizliliğine zarar verilmemesine yönelik gerekli tüm tedbirleri alır.

(5) Şikâyetçi ile ihbar veya şikâyet edilen kolluk görevlileri, yapılan disiplin soruşturmasının safahatı hakkında, ilgisine göre Bakanlık, valilik veya kaymakamlıklarca en az iki ayda bir bilgilendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

**Değiştirilen, Geçici ve Son Hükümler
Değiştirilen hükümler**

MADDE 9- (1) 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 55 inci maddesine son fıkrasından önce gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Ceza soruşturması ve kovuşturması ile disiplin soruşturmaları, rütbe terfiine engel teşkil etmez.

Ancak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (5) numaralı alt bendinde sayılan suçlar ile kasten işlenen ve bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezası gerektiren suçlardan dolayı ceza kovuşturması altında bulunanların rütbe terfi ertelenir.

Yargılama sonucunda;

a) 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin (A) bendinin (5) numaralı alt bendinde sayılan suçlardan beraat edenlerin,

b)(a) bendinde belirtilen suçlar dışında kasten işlenen ve bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezası gerektiren suçlardan mahkûm olmayanlar ya da haklarında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilenlerin,

rütbe terfi, terfi için öngörülen diğer şartları taşımaları kaydıyla yapılır ve terfi tarihi emsalinin terfi ettirildiği tarih esas alınarak belirlenir.”

(2) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 25 inci maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

“c) Kolluk Gözetim Komisyonu.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Değiştirilen, Geçici ve Son Hükümler

MADDE 9- (1) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 25 inci maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

“c) Kolluk Gözetim Komisyonu.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(3) 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kolluk görevlilerine yönelik özel hükümler

EK MADDE 1- (1) Kolluk görevlileri hakkındaki öldürme, kasten yaralama, işkence, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması ve suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçları ile örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili iddialara ilişkin soruşturmaları Cumhuriyet savcıları bizzat ve öncelikle yapar. Bu suçlardan dolayı kolluk görevlileri hakkında açılan davalar, acele işlerden sayılır. Bu tür davaların kanun, yolu incelemesi de öncelikli olarak yapılır.”

(4) Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin İçişleri Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunda çıkarılması öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde çıkarılır.

(2) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi hükmü, anılan fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılan ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmaları hakkında uygulanmaz.

(3) Merkezî kayıt sisteminin altyapısının oluşturulmasına yönelik iş ve işlemler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren başlatılır.

(4) Öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından teklif edilecek adaylar, Adalet ve İçişleri bakanları tarafından bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde Başbakanlığa bildirilir. Komisyon, Bakanlar Kurulunca üye seçiminin Bakanlığa bildirimini izleyen bir ay içinde Başkanın belirleyeceği bir tarihte ilk toplantısını yapar.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10- (1) 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kolluk görevlilerine yönelik özel hükümler

EK MADDE 1- (1) Kolluk görevlileri hakkındaki öldürme, kasten yaralama, işkence, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması ve suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçları ile örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili iddialara ilişkin soruşturmaları Cumhuriyet savcıları bizzat ve öncelikle yapar. Bu suçlardan dolayı kolluk görevlileri hakkında açılan davalar, acele işlerden sayılır. Bu tür davaların kanun yolu incelemesi de öncelikli olarak yapılır.”

MADDE 11- (1) Bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin İçişleri Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunda çıkarılması öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde çıkarılır.

(2) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi hükmü, anılan fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılan ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmaları hakkında uygulanmaz.

(3) Merkezî kayıt sisteminin altyapısının oluşturulmasına yönelik iş ve işlemler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren başlatılır.

(4) Öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından teklif edilecek adaylar, Adalet ve İçişleri bakanları tarafından bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde Başbakanlığa bildirilir. Komisyon, Bakanlar Kurulunca üye seçiminin Bakanlığa bildirimini izleyen bir ay içinde Başkanın belirleyeceği bir tarihte ilk toplantısını yapar.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 10- (1) Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesi yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 12- (1) Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesi yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı V.

H. Yazıcı

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

T. Yıldız

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı V.

M. M. Eker

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKLİ LİSTE

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>DERECESİ</u>	<u>SERBEST KADRO ADEDİ</u>
MİAH	Mülkiye Başmüfettişi	1	10
MİAH	Mülkiye Müfettişi	1	5
GİH	Şube Müdürü	1	1
GİH	Şube Müdürü	3	1
GİH	Şube Müdürü	4	1
GİH	Uzman	1	1
GİH	Uzman	4	1
GİH	Uzman	5	1
GİH	Şef	4	1
GİH	Şef	5	1
GİH	Şef	6	1
GİH	Programcı	7	2
GİH	Bilgisayar İşletmeni	8	1
GİH	Bilgisayar İşletmeni	9	2
GİH	Bilgisayar İşletmeni	10	2
TH	İstatistikçi	7	2
TH	İstatistikçi	8	2
TOPLAM			35

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ LİSTE

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>DERECESİ</u>	<u>SERBEST KADRO ADEDİ</u>
MİAH	Mülkiye Başmüfettişi	1	10
MİAH	Mülkiye Müfettişi	1	5
GİH	Şube Müdürü	1	1
GİH	Şube Müdürü	3	1
GİH	Şube Müdürü	4	1
GİH	Uzman	1	1
GİH	Uzman	4	1
GİH	Uzman	5	1
GİH	Şef	4	1
GİH	Şef	5	1
GİH	Şef	6	1
GİH	Programcı	7	2
GİH	Bilgisayar İşletmeni	8	1
GİH	Bilgisayar İşletmeni	9	2
GİH	Bilgisayar İşletmeni	10	2
TH	İstatistikçi	7	2
TH	İstatistikçi	8	2
TOPLAM			35

